

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Analýza finančních výkazů – komparace podle jednotlivých právních úprav

Vypracoval: Bc. Karolína Rosendorfová
Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Karolína ROSENDORFOVÁ**
Osobní číslo: **E19587**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Téma práce: **Analýza finančních výkazů – komparace podle jednotlivých právních úprav.**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

V teoretické části popsat metodiku sestavování účetních výkazů (rozvahy, výsledovky a cash flow) dle jednotlivých právních úprav – jak z pohledu české účetní legislativy, tak dále z pohledu IAS/IFRS a US GAAP. V praktické části pak aplikovat uvedenou metodiku s ohledem na vývoj hospodářské činnosti vybraného podnikatelského subjektu.

Rámcová osnova:

1. Obecná charakteristika účetní závěrky.
2. Definice základních prvků účetních výkazů dle jednotlivých právních úprav:
  - rozvaha (aktiva, závazky, vlastní kapitál),
  - výsledovka (náklady, výnosy, výsledek hospodaření),
  - cash flow (příjmy, výdaje, cash flow).
3. Forma a struktura účetních výkazů dle jednotlivých právních úprav.
4. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu.
5. Aplikace uvedených teoretických východisek u vybraného podnikatelského subjektu.
6. Analýza výsledků, návrhy a opatření.

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. Jilek, J. (2018). *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Praha: Grada.
2. Mládek, R. (2017). *IFRS and US GAAP: accounting policies and procedures = IFRS a US GAAP : postupy účtování*. Praha: Leges.
3. Ryneš, P. (2017). *Podvojný účetnictví a účetní závěrka*. Olomouc: ANAG.
4. Shamrock, S. E. (2012). *IFRS and US GAAP: a comprehensive comparison*. Hoboken: John Wiley.
5. Šrámková, A., & Křivánková, M. (2017). *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví: praktické aplikace (7. aktualizované vydání)*. Praha: Institut certifikace účetních.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel.
Vyhláška č. 500/2000 Sb., ve znění novel.
České účetní standardy pro podnikatele.
Mezinárodní účetní standardy.
Směrnice EU pro účetnictví.
US GAAP, IAS/IFRS

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. **Dagmar Škodová Parmová**
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. **Milan Jílek, Ph.D.**
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. února 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 16. 4. 2021

.....
Bc. Karolína Rosendorfová

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce Ing. Jaroslavu Svobodovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytl při konzultacích v průběhu zpracování mé diplomové práce.

Na tomto místě bych ráda zmínila, že diplomová práce byla vypracována ve vazbě na projekt Grantové agentury Jihočeské univerzity „Principy cirkulární ekonomiky v regionálním managementu vedoucí ke zvýšení efektivity systémů“, v rámci něhož bylo umožněno využití databáze Amadeus.

Obsah

Úvod.....	4
1 Regulace účetnictví.....	5
1.1 Český účetní systém.....	6
1.1.1 Historie právní úpravy účetnictví v České republice.....	6
1.1.2 Česká účetní legislativa	7
1.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS.....	9
1.2.1 Historie IFRS	9
1.2.2 Složení IFRS	10
1.3 Americká obecně uznávaná účetní pravidla US GAAP.....	12
1.3.1 Historie US GAAP.....	13
1.3.2 Složení US GAAP	14
2 Obecná charakteristika účetní závěrky	17
2.1 Účetní zásady a principy	17
2.2 Účetní uzávěrka.....	18
2.3 Kvalitativní požadavky na účetní závěrku	18
2.4 Uživatelé účetní závěrky	19
3 Účetní závěrka dle České účetní legislativy	20
4 Účetní závěrka dle IFRS	22
4.1 Výkaz o finanční pozici	23
4.1.1 Formální náležitosti a formáty sestavení	23
4.1.2 Aktiva.....	24
4.1.3 Závazky.....	24
4.1.4 Vlastní kapitál	25
4.2 Výkaz zisku nebo ztráty a ostatního úplného výsledku	25
4.2.1 Výnosy	25
4.2.2 Náklady.....	26

4.2.3	Výsledek hospodaření.....	26
4.2.4	Formální a obsahová náplň.....	27
4.3	Výkaz změn vlastního kapitálu.....	28
4.4	Výkaz peněžních toků.....	28
4.5	Komentář k účetním výkazům.....	29
5	Účetní závěrka dle US GAAP.....	30
5.1	Výkaz o finanční pozici.....	30
5.1.1	Formální náležitosti a formáty sestavení.....	31
5.1.2	Aktiva.....	31
5.1.3	Závazky.....	31
5.1.4	Vlastní kapitál.....	32
5.2	Výsledovka a výkaz o úplném výsledku.....	32
5.2.1	Výnosy.....	33
5.2.2	Náklady.....	33
5.2.3	Výsledek hospodaření.....	33
5.3	Výkaz změn vlastního kapitálu.....	34
5.4	Výkaz peněžních toků.....	34
5.5	Komentář k účetní závěrce.....	35
6	Cirkulární ekonomika a vybrané související odvětví.....	36
6.1	Cirkulární ekonomika.....	36
6.2	Energetika.....	40
6.2.1	Význam obnovitelných zdrojů.....	40
7	Metodika.....	42
8	Charakteristika odvětví a vybraného vzorku podniků.....	44
8.1	Energetika v EU.....	44
8.2	Vybraný vzorek podniků.....	46

9	Analýza finančních výkazů skupin podniků.....	50
9.1	Vertikální analýza za skupinu podniků ČÚL.....	50
9.2	Vertikální analýza za skupinu podniků IFRS.....	52
9.3	Komparace a identifikace rozdílů rozvahy	55
9.3.1	Shrnutí za rozvahu	58
9.4	Komparace a identifikace rozdílů výkazu zisku a ztráty	58
9.4.1	Shrnutí za výkaz zisku a ztráty	60
10	Analýza výsledků.....	61
10.1	Rozvaha	61
10.2	Výkaz zisku a ztráty	65
10.2.1	EBIT.....	66
	Závěr.....	68
	Summary.....	69
	Seznam použitých zdrojů.....	71
	Seznam obrázků.....	75
	Seznam tabulek.....	75
	Seznam grafů	75
	Seznam příloh	76

Úvod

S postupným rozvojem hospodářského života společnosti úzce souvisí existence a vývoj účetnictví. Za staletí svého vývoje prošlo účetnictví procesem zásadních změn. Základní principy a zásady, jejichž prostřednictvím plní účetnictví svou základní funkci – poskytovat spolehlivé informace o ekonomické realitě – zůstaly zachovány. Tyto informace o prosperitě, ziskovosti či ztrátovosti poskytují podnikatelům finanční výkazy.

Konkrétní národní rozdíly v ekonomických, legislativních a společenských systémech podnítily vznik odlišných účetních systémů v jednotlivých zemích, které podléhají různé formě regulace z titulu různých orgánů. V současné době jsou hlavními účetními systémy splňující požadavky kladené kapitálovými a finančními trhy dva systémy finančního výkaznictví. Prvním jsou evropské Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IAS/IFRS), které v současnosti významně ovlivňují vývoj českého účetnictví. Druhým systémem jsou Americká obecně uznávaná účetní pravidla (US GAAP).

Cílem této práce je rozpoznání významných rozdílů finančních výkazů. Práce je rozdělena do dvou částí, a to na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je popsána metodika sestavování účetních výkazů (rozhahy, výsledovky a cash flow) dle jednotlivých právních úprav – jak z pohledu české účetní legislativy (ČÚL), tak dále z pohledu IAS/IFRS a US GAAP. Závěrem teoretické části je kapitola přibližující poměrně nový koncept – cirkulární ekonomiku.

Praktická část zahrnuje analýzu finančních výkazů vybraného vzorku podniků, jejichž odvětvová činnost souvisí s konceptem cirkulární ekonomiky, s ohledem na využití rozdílných standardů vykazování, a to konkrétně v porovnání IFRS a ČÚL. Analýza finančních výkazů zahrnuje vertikální analýzu výkazů rozvahy a výkazu zisku a ztráty dvou skupin společností vykazujících podle ČÚL a podle IFRS. Součástí analýzy je provedeno testování hypotéz, které se zaměřují na otázku, zda mezi finančními výkazy existují významné rozdíly.

1 Regulace účetnictví

V návaznosti na historické tradice, zvyklosti, ekonomické a legislativní prostředí se regulace v různých zemích uskutečňuje různými formami a různými orgány. Ve vazbě na míru regulace lze z mezinárodního hlediska velmi zhruba rozdělit systémy účetnictví na dvě velké skupiny: oblast angloamerickou a oblast kontinentální Evropy. Obecně lze říci, že centrální regulace je silnější v evropské oblasti, zatímco angloamerická oblast je více založená na samoregulaci při dodržování určitých vyhlášených obecných zásad.

Co se týká obsahu regulace, je třeba rozlišovat dvě samostatné oblasti, kterými jsou:

- regulace účetních postupů a
- regulace účetní závěrky

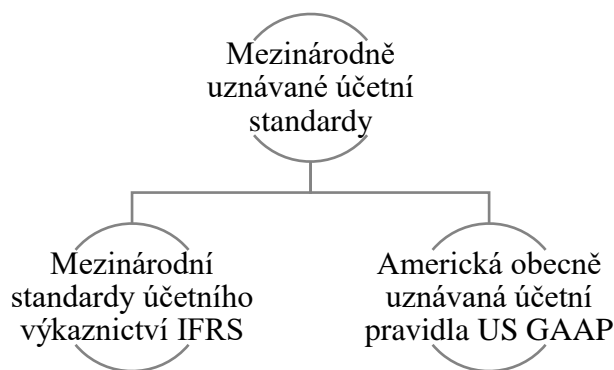
Z hlediska způsobu regulace existuje několik skupin pravidel, která se vzájemně prolínají:

- obecně uznávané účetní zásady,
- mezinárodně uznávané účetní standardy,
- směrnice Evropského společenství,
- regulace účetnictví a účetního výkaznictví na národní úrovni. (Müllerová & Šindelář, 2016)

Obecně uznávané účetní zásady představují soubor pravidel, která účetní jednotky dodržují při vedení účetnictví a při sestavování a předkládání účetních výkazů. Dodržování těchto zásad je nepsaným předpokladem mezinárodního uznávání účetního výkaznictví. Jedná se např. o zásadu trvání účetní jednotky, zásadu konzistence (stálosti metod) nebo zásadu opatrnosti, či zásadu aktuálního principu. (Březinová, 2017)

Mezinárodně uznávané účetní normy (standardy) představují podrobná pravidla regulující obsah účetních informací v účetních závěrkách a jsou určitou zárukou správnosti a spolehlivosti vykazovaných informací. Mezinárodně uznávané jsou především z pozice mezinárodních burz, což znamená, že se jedná především o pravidla pro kapitálové společnosti registrované na mezinárodních kapitálových trzích. Jak je znázorněno na obrázku č. 1, jsou v současné době hlavními účetními standardy (systémy) ve světě Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) a americké účetní standardy (US GAAP). (Müllerová & Šindelář, 2016)

Obrázek 1: Mezinárodně uznávané účetní normy ⁽¹⁾

⁽¹⁾*Internationally accepted accounting norms. Zdroj: Müllerová & Šindelář, 2016, str. 18*

1.1 Český účetní systém

Účetnictví je charakteristické uspořádaně vedenými záznamy o hospodářských jevech, k nimž došlo v daném podniku, a které jsou zároveň informací o jeho majetku, zdrojích jeho financování, výsledku hospodaření a finanční situaci. Povinnost vést průkazné účetnictví ukládá každé účetní jednotce v České republice Zákon o účetnictví. (Müllerová & Šindelář, 2016)

1.1.1 Historie právní úpravy účetnictví v České republice

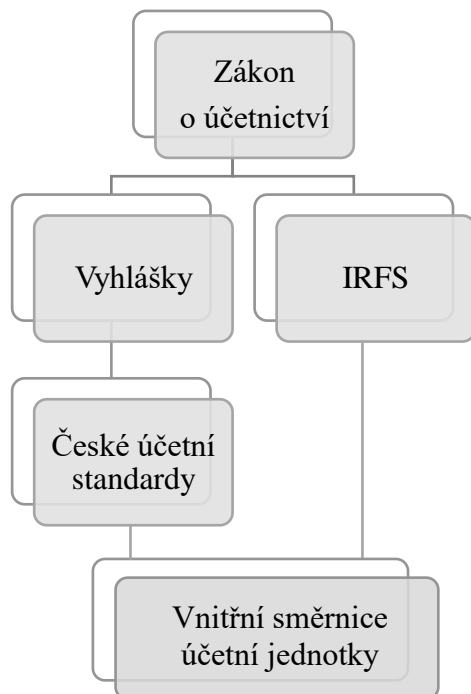
Na území Českého království probíhal vývoj účetnictví na přelomu 16. a 17. století. Nejprve se formovalo jednoduché účetnictví s prvky kameralistiky. Rozvoj obchodování a příchod italských obchodníků do Čech s sebou přinesl i pronikání podvojného účetnictví. Na přelomu 19. a 20. století na našem území platily zákony Rakouska-Uherska a v meziválečném období zde převládal vliv účetních zásad a postupů německy mluvících zemí. (Bartková, 2016) První zásadní změnu v českém účetnictví vyvolal zákon č. 116/1946 Sb., o jednotné organizaci podnikového účetnictví, který byl vydán Československým parlamentem. Termín „podnikové účetnictví“ zahrnoval oblasti kalkulace, rozpočetnictví a statistiky. Současně s tímto zákonem byly vydávány další zákony a regulace. Například vládní nařízení č. 205/196 Sb. upravovalo obsah, formu a druhy zápisů a jejich organizaci, účetní knihy, účetní doklady a účetní závěrku v podobě jednotných zásad. Toto jednotné účetnictví se řídilo mikroekonomickým pohledem na účetní jednotku, který sloužil potřebám ekonomického plánování, kontrole a daňovým účelům. Účetnictví bylo navíc rozděleno na dvě úrovně – finanční účetnictví a manažerské účetnictví pro vnitropodniková střediska. V padesátých letech minulého století se do účetnictví začaly aplikovat nové metody ze Sovětského svazu. Zvyšující se centralizace

a plánovaná ekonomika změnilo přirozenost účetnictví. V platnost vstoupil zákon č. 108/1951 Sb., o organizování národohospodářské evidence. Účetní evidence se stala součástí celostátní národohospodářské evidence. Účetní výkazy jednotlivých podniků tak byly využívány k sestavování souhrnných účetních výkazů vyšších řídicích orgánů. V období let 1971–1991 platil zákon č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací. Tento systém zahrnoval několik oblastí, v nichž hlavní roli zastávaly Ministerstvo financí a Český statistický úřad. 1. ledna 1993 vzešel v platnost nový zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který kladl důraz na významnost finančního účetnictví jako nástroje k určení finanční pozice zejména soukromých podniků. (Kubíčková, 2018)

1.1.2 Česká účetní legislativa

Od začátku devadesátých let minulého století převládá v České republice trend regulace účetnictví směrem k evropským účetním direktivám. To bylo mimo jiné také jednou z podmínek pro vstup České republiky do Evropské unie (EU). Implementací účetních direktiv EU do naší účetní legislativy se zároveň naše země stává součástí celosvětové harmonizace, a to především prostřednictvím IFRS. (Kellnerová, 2007) Hierarchii regulace českého účetnictví naznačuje obrázek č. 2.

Obrázek 2: Česká účetní legislativa ⁽²⁾

⁽²⁾ *Czech accounting legislation. Zdroj: Müllerová & Šindelář, 2016, str. 19*

V České republice, stejně jako v jiných státech EU, existují tedy dva paralelní účetní rámce, a to nařízení EU a české účetní předpisy. (Jílek, 2018) České účetní

předpisy zahrnují zákony a normy, které navazují na jiné věcně právní předpisy a zákony. Právní síla těchto norem je v tomto pořadí:

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
2. Prováděcí vyhlášky Ministerstva financí,
3. České účetní standardy. (Novotný, Rubáková, & Hrouda, 2013)

Zákon o účetnictví (ZoÚ) je nejzákladnějším a nejobecnějším předpisem, kterým se řídí vedení účetních záznamů závazně pro všechny účetní jednotky. ZoÚ obsahuje informace o rozsahu a způsobu vedení účetnictví, zabývá se účetními doklady, účetními zápisy, účetními knihami, stanoví základní požadavky na obsah a prezentaci účetní závěrky. Dále popisuje způsoby oceňování majetku a jejich inventarizaci, pojednává o úschově účetních písemností a mimo jiné uvádí sankce (pokuty) za porušení účetních předpisů. (Štohl, 2016)

Jedním z úkolů novelizací zákona je přizpůsobit naše účetnictví požadavkům mezinárodní standardizace, jež se týkají především sestavování a zveřejňování účetních výkazů, a to:

- požadavkům čtvrté a sedmé směrnice EU,
- požadavkům mezinárodních účetních standardů IFRS; to nevyklučuje nechat se inspirovat i dalšími světově uznávanými standardy (např. US GAAP). (Kellnerová, 2007)

Prováděcí vyhlášky upravují vybrané oblasti účetnictví pro jednotlivé skupiny účetních jednotek. Např. vyhláška č. 501/2002 Sb., pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi, vyhláška č. 502/2002 Sb., pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnamí, či vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Podnikatelských subjektů se týká vyhláška č. 500, která navazuje na znění ZoÚ a rozvádí je s určitou mírou podrobností. Stanoví rozsah a způsob sestavování účetní závěrky, obsahové vymezení položek rozvahy, výkazu zisku a ztráty, směrnou účtovou osnovu, účetní metody, konsolidovanou účetní závěrku. (Chalupa et al., 2018)

České účetní standardy (ČÚS) obsahují podrobnější výklad k jednotlivým oblastem účtování v konkrétních případech či pro určité skupiny majetku. (Štohl, 2016)

V rámci výše zmíněných pravidel si pak konkrétní účetní jednotky mohou upravovat jak svoji vlastní účtovou osnovu (účtový rozvrh), tak jednotlivé oblasti účetnictví

vnitřními směrnicemi. Vytváření vnitřních směrnic je v pravomoci účetní jednotky, avšak musí se pohybovat v rámci legislativních norem. Vnitřní podnikatelské směrnice by měly pokrývat minimálně několik základních oblastí, jako je např. účtový rozvrh, systém zpracování účetnictví, oběh účetních odkladů, plán inventarizací, zásady pro tvorbu dohadných položek, pravidla pro vedení pokladny, ale také stravování zaměstnanců nebo pracovní cesty a cestovní náhrady. (Müllerová & Šindelář, 2016)

1.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS

IFRS jsou určeny pro ziskově orientované podnikatelské jednotky. V mnoha státech světa, včetně EU, jsou primárně určeny pro emitenty cenných papírů, které byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu kteréhokoli členského státu. Koncepce IFRS není přímo o účetních postupech, jako je tomu u českých účetních předpisů, jsou spíše účetním systémem založeným na zásadách. Ve vývoji IFRS dochází k dalšímu posilování obecných zásad a omezování podrobných pravidel. (Jílek, 2018)

1.2.1 Historie IFRS

Historie IFRS (International Financial Reporting Standards) je poměrně krátká. Myšlenka zpracovat jednotný soubor účetních pravidel se datuje až do sedmdesátých let 20. století, kdy hlavním bodem zvratu, k dosažení účetní regulace, bylo založení Výboru pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Committee, IASC). IASC byl zřízen jako profesionální, nezávislá soukromá organizace založena na dohodě specializovaných institucí z devíti zemí. Součástí této dohody bylo vynaložit maximální úsilí na vytvoření a implementaci Mezinárodních účetních standardů (International Accounting Standards, IAS) do národních legislativ. Zpočátku nebyly výsledky těchto standardů uspokojující – členské organizace neměly efektivní nástroje pro ovlivnění formy účetnictví v národních prostředích. V roce 1999 bylo rozhodnuto o nové organizační struktuře a byla založena Nadace IASC (International Accounting Standards Committee Foundation, IASCF) a zároveň byl ustanoven následovník IASC, a to Rada pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Board, IASB). Členové IASB jsou jmenováni IASCF, která zároveň dohlíží na kvalitu jejích činností. Cílem IASB bylo vyvinout jednoduchý soubor vysoce kvalitních, srozumitelných a vyžaditelných světových standardů, které zaručí kvalitu, transparentnost a srovnatelnost informací v účetních výkazech. IASB přijala od IASC již existující standardy IAS (vydávány do roku 2001) spolu s interpretacemi SIC. Cílem interpretací je poskytnout výklad

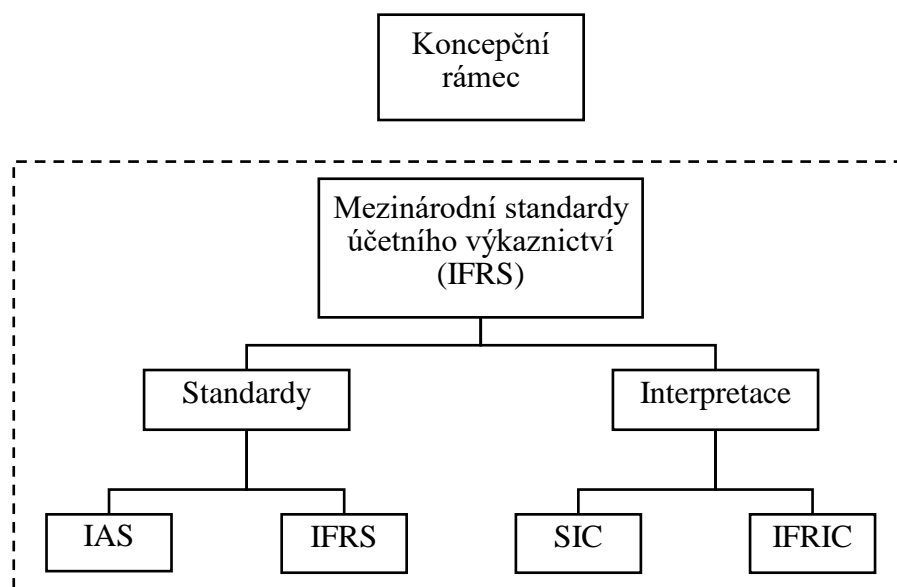
a nalézt jednotné řešení problémů, které způsobují rozporuplnost v účetní praxi. IASB pokračuje ve vydávání nových standardů pod současným označením IFRS a nově vydané interpretace za působení této rady nesou název IFRIC. Zároveň byl nově vytvořen Poradní výbor (Standards Advisory Council, SAC). (Kubičková, 2018)

1.2.2 Složení IFRS

IFRS jakožto účetní systém tvoří standardy a interpretace, u nichž platí rovné postavení (obrázek č. 3), nikoli vertikální hierarchie, jako je tomu u českých účetních předpisů. Mezinárodní standardy finančního výkaznictví obsahují:

- koncepční rámec,
- vlastní mezinárodní standardy finančního výkaznictví (IFRS) zahrnující standardy a jejich interpretace a
- standard pro malé a střední podniky. (Jílek, 2018)

Obrázek 3: IFRS a zdroje účetních pravidel ⁽¹⁾

⁽¹⁾ *IFRS and sources of accounting rules. Zdroj: Vašek, 2019, str. 11*

Konceptní rámec, jak je vidět na obrázku č. 3, je samostatně stojící základnou, jejímž cílem je pojmové sjednocení výrazů používaných u vydávaných standardů, vytvoření rámce pro oceňování a formulování zásad, na nichž je založen informační obsah a kvalitativní charakteristiky účetních závěrek. Poskytuje klíčový popis aktiv, závazků, kapitálu, výnosů a nákladů. (Shamrock, 2012)

V březnu 2018 by vydán revidovaný koncepční rámec s účinností pro účetní jednotky od 1. ledna 2020. Revidovaný koncepční rámec má nyní 8 kapitol:

1. *Cíl obecného účetního výkaznictví*

Cílem je poskytnout takové finanční informace o vykazující jednotce, které jsou užitečné stávajícím a potencionálním investorům, půjčovatelům a ostatním věřitelům pro jejich rozhodnutí o poskytování zdrojů dané jednotce. Tito uživatelé se spoléhají na informace o hospodářských zdrojích dané jednotky, o nárocích vůči jednotce a o tom, jak účinně a efektivně vedení jednotky využilo ekonomické zdroje. (Jílek, 2018)

2. *Kvalitativní charakteristiky užitečných finančních informací*

Relevance a věrná reprezentace jsou základními kvalitativními charakteristikami užitečných finančních informací. Informace jsou relevantní, pokud jsou schopny změnit rozhodnutí uživatelů. Věrná reprezentace je v maximální možné míře úplná, neutrální a bez chyb. Mezi posilující kvalitativní vlastnosti patří srovnatelnost, ověřitelnost, včasnost a srozumitelnost.

3. *Účetní závěrka a vykazující účetní jednotka*

Účetní závěrka je zvláštní forma finančních zpráv, které poskytují informace o aktivech, závazcích, vlastním kapitálu, výnosech a nákladech vykazující jednotky. Vykazující jednotka je taková jednotka, která má povinnost sestavovat účetní závěrku; může se skládat z více než jedné jednotky. (*Conceptual Framework for Financial Reporting*, 2018)

4. *Prvky účetní závěrky*

Tato kapitola definuje pět prvků účetní závěrky – aktiva, závazky, vlastní kapitál, výnosy a náklady. Jednotlivé prvky budou vysvětleny v kapitole 4 – *Účetní závěrka dle IFRS*.

5. *Uznání a odúčtování*

Pátá kapitola pojednává o kritériích pro zahrnutí aktiv a závazků do účetní závěrky (uznání) a o pokynech, kdy je naopak odstranit (odúčtování). Položka, která splňuje definici účetní závěrky, se účtuje (uzná), pokud je pravděpodobné, že připlyne nebo odplyne budoucí hospodářský požitek spojený s položkou, a zároveň má položka hodnotu, kterou je možné spolehlivě stanovit. (Jílek, 2018)

6. *Ocenění*

Tato kapitola popisuje různé oceňovací báze a zabývá se faktory, které je třeba vzít v úvahu při jejich výběru. Mezi oceňovací báze patří historická cena, běžná cena, realizovatelná hodnota a současná hodnota.

7. Sestavování a zveřejnění

Tato kapitola zahrnuje pojmy týkající se sestavování a zveřejňování, a pokyny pro zahrnutí výnosů a nákladů do výkazu zisku a ztráty a do další složky úplných výnosů. (*Conceptual Framework for Financial Reporting*, 2018)

8. Koncept kapitálu a jeho udržení

Poslední kapitola se zabývá dvěma koncepty – konceptem udržení finančního kapitálu a konceptem udržení fyzického kapitálu. (Jílek, 2018)

Vlastní **mezinárodní standardy finančního výkaznictví** obsahují (dle aktuálního seznamu na webových stránkách IFRS):

- 28 mezinárodních účetních standardů IAS – průběžně dochází k nahrazování a doplňování těchto standardů mezinárodními standardy finančního výkaznictví (IFRS),
- 17 mezinárodních standardů finančního výkaznictví IFRS,
- 8 interpretací mezinárodních účetních standardů SIC a
- 20 interpretací mezinárodních standardů finančního výkaznictví IFRIC. (Jílek, 2018)

Rozdílem mezi **standardem pro malé a střední podniky** (IFRS for small and medium-sized entities; IFRS for SMEs) a plnými IFRS je požadavek jednoduchosti, a současně je kladen důraz na úsporu nákladů při sestavování účetních závěrek malých a středních podniků. IFRS pro SME vychází z jednotlivých standardů plných IFRS, často jsou oblasti upraveny jednodušeji a některé jsou dokonce naprosto vynechány. Standard zjednodušuje celou řadu principů uznávání a oceňování aktiv, závazků, nákladů a výnosů a vyžaduje významně menší rozsah zveřejňovaných informací. SME je vhodný pro podniky, které nelze považovat za subjekty veřejného zájmu a zveřejňují obecnou účetní závěrku pro vnější uživatele. (Chalupa et al., 2018)

1.3 Americká obecně uznávaná účetní pravidla US GAAP

Tempo světového účetnictví udávají Spojené státy americké (USA). Americký národní systém účetnictví – US generally accepted accounting principles (US GAAP) – je považován za nejpropracovanější systém založený na zvykovém právu. Zveřejňovat účetní výkazy podle US GAAP mají povinnost zejména američtí emitenti veřejně obchodovaných cenných papírů, tedy veřejné nevládní ziskově orientované společnosti. (Jílek, 2018)

Základ účetního systému US GAAP je v pravidlech, ta jsou podmíněna silným a kladným tlakem místní politiky. Samotná pravidla představují asi sedmáct tisíc stran, což je více než desetinásobek evropských IFRS. Tvrdší předpoklady, přehlednost a vysoká podrobnost při sestavování účetních výkazů na základě pravidel indikují vyšší srovnávací hodnotu a dokazují lepší funkčnost amerického hospodářství. (Müller, 2019) Systém US GAAP je podstatně odlišný od českého účetnictví, v pokynech se neobjevuje účtová osnova, žádná standardizovaná čísla, ani názvy účtů a jejich souvztažnosti. US GAAP udává, jaké informace má společnost vykázat a jak podrobné mají být, ale nedefinuje, jakými metodickými postupy a v jaké formě je předloží. (Kovanicová, 2004)

1.3.1 Historie US GAAP

Příčiny vzniku US GAAP jsou spjaty s pádem americké burzy v roce 1929 a následnou ekonomickou krizí, která vedla ke ztrátě důvěry veřejnosti ve fungování finančních trhů a investic celkově. Reakcí americké vlády na krach nejvýznamnější světové burzy bylo založení Komise pro obchodování s cennými papíry (SEC), která se stala regulátorem kapitálového trhu opírající se o jasně definované základní principy, s cílem zajistit transparentní a bezpečné obchodování na regulovaných trzích. V roce 1938 se SEC a Americký svaz účetních (American Institute of Certified Accountants, AICPA) dohodly na vytvoření jednotného systému účetnictví. Z jejich iniciativy byla vytvořena Komise pro účetní postupy (Committee on Accounting Procedure, CAP). CAP zpracovávala základní účetní pravidla, která byla publikována v Bulletinu o výzkumu účetnictví (Accounting Research Bulletin, ARB). Důsledkem nespokojenosti účetní veřejnosti s úrovní práce CAP bylo roku 1959 vytvoření Rada pro účetní standardy (Accounting Principles Board, APB), jejímž úkolem bylo eliminovat odlišnosti účetní praxe a vytvořit zcela jednotný systém prostřednictvím publikování tzv. APB Opinions. Rozvoj kapitálových trhů v 60. letech s sebou přinesl velké množství akvizic a fúzí, které vyžadovaly jednotnost účetních metod pro jejich snazší průběh. Na základě požadavku SEC, aby existoval podrobný a přísný účetní systém, vznikla roku 1972 nástupnická společnost APB, a to Rada pro finanční účetní standardy (Financial Accounting Standards Board, FASB). (Zeff, 2004) Od tohoto roku má FASB, jakožto nezávislý orgán, odpovědnost za tvorbu účetních standardů (Statement of Financial Accounting Standards, SFAS), SEC však nadále zůstává hlavním orgánem dohledu a regulace.

Význam termínu GAAP se mnohokrát měnil. Nejdříve byl chápán jako účetní praktikum běžně rozšířené v praxi. Postupným vývojem byly do procesu formování

GAAP zahrnutý různé organizace (CAP, APB) a GAAP v tuto dobu znamenal spíše prohlášení jednotlivých komisí. Do dnešní doby bylo vydáno mnoho prohlášení a doporučení, které byly později schváleny FASB jako GAAP, např. Názory rady pro účetní postupy (APB Opinions) nebo Bulletin Komise pro účetní postupy. Další jsou naopak publikovány jinými organizacemi zabývajícími se účetnictvím, jako např. Standardy a interpretace rady pro účetní standardy (FASB Statements and Interpretations). (Müllerová, 2004)

1.3.2 Složení US GAAP

US GAAP představují nejen obecné zásady, ale také podrobná pravidla, která se vyvinula na základě zkušeností, rozumu, zvyků a praktické nezbytnosti. Cílem US GAAP je zjištění a zveřejnění hospodářské činnosti společností. (Jílek, 2018)

Roku 1992 byla představena auditorská směrnice SAS 69 (Statement on Auditing Standards), která zavedla obecně uznávanou strukturu standardů – GAAP hierarchy. Jejím účelem bylo instruovat účetní, auditory a uživatele účetních výkazů o struktuře a prioritách užití zdrojů GAAP. V roce 2008 byl institucí FASB vydán standard SFAS 162, jehož prostřednictvím byl systém hierarchie upraven. Princip US GAAP hierarchy podle SFAS 162 spočíval v rozdělení standardů do 4 kategorií, A, B, C a D, v sestupném pořadí podle autority, kterou byly vytvořeny.

Kategorie A obsahovala standardy FASB, interpretace FASB (FIN), názory APB a výzkumné bulletiny ARB. Kategorie B zahrnovala technické zprávy FASB, auditní a účetní směrnice AICPA, prohlášení o pozici vydané AICPA. Kategorie C obsahovala Konsensus orgánu řešícího naléhavé otázky a praktické bulletiny AICPA. Poslední kategorie D obsahovala interpretace AICPA, prováděcí směrnice FASB a obecně uznávaná postupy. (Müllerová, 2004)

I přes jasně danou strukturu představovala hierarchie podle SFAS 162 stále složitý systém. Roku 2009 byla představena **kodifikace účetních standardů** (Accounting Standards Codification, ASC) v podobě standardu **SFAS 168**, který nahradil SFAS 162. Kodifikace nahradila závazné kategorie A až D, čímž byl složitý model založený na mnoha pramenech nahrazen modelem uspořádaným podle témat. Cílem kodifikace bylo zjednodušit práci s prameny US GAAP. US GAAP se zpřehlednily, standardy jsou uspořádány do devíti oblastí a dále do číselných označení dle témat (topics), podtémat (subtopics),

oblastí (sections) a odstavců (paragraphs). Každý standard má tak svůj jedinečný kód ve formátu ASC XXX-XX-XX-XX. (Jílek, 2018)

Podobně jako IFRS i US GAAP má svůj **koncepční rámec**, který je tvořen osmi prohlášeními, stojícími mimo kodifikace účetních standardů, o koncepci finančního účetnictví (Statements of Financial Accounting Concepts, SFAC). FASB nevyužívá SFAC k vytváření nových standardů, které jsou součástí SFAS, ale představují spíše ideovou základnu pro tvorbu, zpracování a aktualizace těchto účetních standardů. (Shamrock, 2012)

SFAC 1 Cíle finančního výkaznictví podnikatelských jednotek

Prohlášení definuje finanční výkaznictví jako poskytovatele informací, které jsou užitečné pro obchodní a ekonomická rozhodnutí, především informace o příjmech a jejich složkách. Cíle finančního výkaznictví nejsou ovlivněny pouze ekonomickým, právním, politickým a sociálním prostředím, ale také charakteristikami a omezenostmi informací, která poskytuje.

SFAC 2 Kvalitativní charakteristika účetních informací

Cílem tohoto prohlášení je zkoumat charakteristiky, které dělají účetní informaci užitečnou. Mezi hlavní charakteristiky ovlivňující rozhodování uživatelů řadí relevanci, spolehlivost, srovnatelnost, konzistentnost, významnost, nákladovost a přínosnost související s informací.

SFAC 3 Prvky účetní závěrky podnikatelských jednotek

SFAC 4 Cíle finančního účetnictví nepodnikatelských jednotek

Cíle v tomto prohlášení pocházejí z obecného zájmu poskytovatelů zdrojů nepodnikatelským jednotkám a z jejich trvalé schopnosti poskytovat služby.

SFAC 5 Účtování a ocenění v účetních závěrkách podnikatelských jednotek

Prohlášení stanoví kritéria uznání a pokyny, kdy, a jaké informace by měly být začleněny do účetní závěrky. Poskytuje základ pro zvážení kritérií a pokynů tím, že se zabývá finančními výkazy, které by měly být předkládány, a jejich přínosem k účetnímu výkaznictví. Zvláštní pozornost věnuje výkazu zisků a úplného výsledku hospodaření.

SFAC 6 Prvky účetní závěrky

Toto prohlášení nahradilo SFAC 3 a novelizovalo SFAC 2. Definuje 10 prvků, které přímo souvisejí s měřením výkonnosti a stavu účetní jednotky. Více viz kapitola 5.

SFAC 7 Použití informací o peněžních tocích a o současné hodnotě při účetním ocenění

Prohlášení poskytuje rámec pro použití budoucích peněžních toků jako základu pro účetní ocenění, stanoví obecné zásady, kterými se řídí použití současné hodnoty, zejména pokud je nejistá výše budoucích peněžních toků, jejich načasování nebo obojí.

SFAC 8 Koncepční rámec pro finanční výkaznictví

Toto prohlášení nahradilo SFAC 1 a SFAC 2. Obsahuje „Cíl obecného finančního výkaznictví“ a „Kvalitativní charakteristiky užitečných finančních informací“. (“Concept statements”, 2020)

2 Obecná charakteristika účetní závěrky

Od účetnictví se v tržní ekonomice požaduje, aby svým uživatelům poskytovalo objektivní, srozumitelné a srovnatelné informace, které je zajímají, a to nejen za období uplynulé, ale i pro období budoucí. Některé informační potřeby jsou společné víceru uživatelům. Například úroveň hospodaření účetních jednotek a jejich schopnost dosahovat přiměřené výnosnosti vloženého kapitálu je zájmem jak vlastníků, tak ostatních uživatelů, kteří mohou mít na účetní informace další požadavky. Tyto stěžejní informace jsou zveřejňované právě formou účetní závěrky. (Müllerová & Šindelář, 2016)

Účetní závěrka je nástrojem předávání účetních i finančních informací o podniku uživatelům, kteří na jejím základě činí hospodářská rozhodnutí. Sestavení a předložení účetní závěrky k určitému okamžiku je finálním bodem procesu vedení a zpracování účetnictví a představuje završení předchozího účetního období. Každý podnik sestavuje povinně účetní závěrku minimálně jednou ročně bez ohledu na účetní pravidla, podle nichž ji sestavuje. (Vašek, 2019)

2.1 Účetní zásady a principy

Účetnictví zrcadlí jak vývoj a průběh v ekonomice, tak v podnikání, v dalších činnostech účetních jednotky, i v daních nebo v politice. Je obrazem probíhajících výrobních, obchodních a dalších mnoha procesů. Aby jejich zobrazení bylo věrné, musí být účetnictví kvalitní. Hlavním předpokladem je akceptování všeobecných účetních zásad, které se v průběhu vývoje účetnictví napříč různými systémy ustálily. (Březinová, 2017)

Zásady, principy, či metody využívané při vedení účetnictví účetními jednotkami představují soubor pravidel, která dané účetní jednotky dodržují i při sestavování a předkládání účetních výkazů. (Ryneš, 2017) Prioritní, celosvětově uznávanou účetní zásadou je **zásada věrného zobrazení skutečnosti**, jejíž podstatou je přístup, jakým se používají účetní metody k zobrazení skutečnosti, ale zároveň i požadavek na kvalitu výstupu z účetnictví. Této zásadě jsou podřízeny všechny ostatní účetní principy. (Kovanicová, 2004) **Zásada účetní jednotky** spočívá ve vymezení subjektu, za který se účetnictví vykazuje, přičemž tento subjekt (účetní jednotka) pokračuje ve své činnosti na základě **zásady nepřetržitosti trvání účetní jednotky** a podle **zásady periodicity** vykazuje o stavu a pohybu majetku a závazků, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření v pravidelných časových intervalech. Dodržení **zásady stálosti účetních metod** umožňuje věrné zobrazení skutečností, které jsou předmětem účetnictví. Pokud se konečné zůstatky aktiv

a pasiv za běžné období shodují s počátečními stavy aktiv a pasiv v následujícím účetním období je splněna **zásada bilanční continuity**. **Akruální princip** zase spočívá v tom, že skutečnosti, jež jsou předmětem účetnictví, se zahrnují do období, s nímž věcně a časově souvisejí. (Březinová, 2017) Tento výčet zásad však není konečný, protože jednotlivé účetní systémy zahrnují další zásady, principy, či předpoklady.

2.2 Účetní uzávěrka

Ve finančním účetnictví je nutné rozlišovat mezi pojmy „účetní uzávěrka“ a „účetní závěrka“. **Účetní uzávěrka** představuje provázaný komplex činností a postupů, které zahrnují kontrolu správnosti a úplnosti údajů účetních knih, provedení inventarizace a uzavření účetních knih. (Ryneš, 2017) Na jejich základě se pak sestavují jednotlivé výkazy **účetní závěrky**.

Práce související s účetní uzávěrkou lze rozdělit do dvou etap. První etapu představují přípravné práce. Ty zabezpečují věcnou správnost a úplnost účetnictví. (Müllerová & Šindelář, 2016) Konkrétně se jedná například o inventarizaci majetku a závazků, tvorbu a rozpuštění opravných položek, vypořádání peněz na cestě, zaúčtování kurzových rozdílů nebo vyčíslení splatné a odložené daně z příjmů. (Štohl & Klička, 2016)

Druhá etapa představuje už samotnou účetní uzávěrku, kdy dochází k uzavření účetních knih. Na základě dodržení zásady bilanční continuity se pak konečné stavy rozvahových účtů stanou počátečními stavy těchto účtů v následujícím účetním období. (Chalupa et al., 2018)

2.3 Kvalitativní požadavky na účetní závěrku

Z účetních systémů u nás i ve světě je možné odvodit základní kvalitativní charakteristiky. Ty vyjadřují vlastnosti účetních informací, které jsou poskytovány v účetní závěrce v hodnotové nebo popisné podobě. Jejich smyslem je vyjádřit co nejužitečnější informace pro uživatele, kteří s nimi pracují. (Vašek, 2019)

Podle ZoÚ musí být informace v účetní závěrce **spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné** a posuzují se z hlediska **významnosti**. Podle koncepčních rámců IASB a FASB se považuje za užitečnou jednoznačně taková informace, která je **relevantní** a **věrně zobrazuje** ekonomický dopad transakcí a událostí týkajících se podniku. Jedná se o tzv. fundamentální kvalitativní charakteristiky. Současně je užitečnost účetních informací

posílena, je-li informace **srovnatelná, ověřitelná, včasná a srozumitelná**. (“Statement of Financial Accounting Concepts No. 8”, 2010)

2.4 Uživatelé účetní závěrky

Účetní výkazy jsou středem zájmu uživatelského přístupu k účetnictví, představují základní nástroj komunikace a poskytují požadované informace. Znalost finanční situace podniku umožňuje **manažerům** správně se rozhodovat především při krátkodobém a dlouhodobém řízení podniku. **Akcionáři** se zase chtějí ujistit, že jejich peníze jsou vhodně uloženy a že je podnik dobře řízen. **Potencionální investoři** si potřebují ověřit, zda je správné rozhodnutí umístit svoje volně peněžní prostředky do daného podniku. **Obchodní partneři** si potřebují odhadnout perspektivu obchodního vztahu. **Zaměstnanci** podniku se zajímají o finanční informace zejména z hlediska mzdové perspektivy. Při žádosti o úvěr požadují **banky** informace o finanční situaci daného podniku, od ní se také odvíjí úvěrové podmínky. **Stát a jeho orgány** potřebují informace pro účely statistiky nebo kontroly plnění daňových povinností. **Konkurenti** se zase zajímají o finanční informace srovnatelné s jejich vlastními hospodářskými výsledky. (Kovanicová, 2004)

3 Účetní závěrka dle České účetní legislativy

ZoÚ stanoví pro české účetní jednotky celou řadu povinností a pravidel pro vedení účetnictví. Smyslem vedení účetnictví je poskytovat věrný a poctivý obraz skutečnosti. Informace o ekonomické výkonnosti daného subjektu jsou zachyceny účetními záznamy, které jsou časově a věcně uspořádány. Výstupem je pak agregace těchto informací za konkrétní období do jednotlivých finančních výkazů, které jsou nezbytně důležité nejenom pro interní potřeby managementu daného subjektu, ale také pro širokou škálu externích uživatelů. (Kovanicová, 2004)

Účetní závěrka tedy uzavírá účetní práce v konkrétním účetním období. V praxi se pod pojmem účetní závěrka rozumí nejen výstup v podobě účetních výkazů, ale také proces účetní závěrky.

Výkazy, které tvoří účetní závěrku jsou:

- rozvaha (bilance),
- výkaz zisku a ztráty (výsledovka) a
- příloha.

Navíc, velikost a druh účetní jednotky¹ podmiňuje, kdy se sestavuje přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. (Ryneš, 2017)

Sestavením účetní závěrky dle České účetní legislativy jsme se podrobně zabývala v mé bakalářské práci Účetní uzávěrka a závěrka, proto budou v této kapitole pouze stručně definovány jednotlivé prvky účetních výkazů.

Podstatou **rozvahy** je podávat přehled o finanční situaci účetní jednotky tak, že zobrazuje bilančně uspořádaný přehled aktiv (majetku) na jedné straně a zdrojů financování (vlastní a cizí zdroje) na straně druhé. Zdroje financování se nazývají pasiva. (Ryneš, 2017) **Aktivy** v širším pojetí rozumíme celkovou výši ekonomických zdrojů, jimiž podnik disponuje v určitém časovém okamžiku. Rozhodující je také schopnost dané položky aktiv přinést v budoucnu ekonomický prospěch podniku. Aktiva jsou v rozvaze členěna podle doby jejich upotřebitelnosti, a to od nejméně likvidních po nejlíkvidnější položky. Strana pasiv je primárně členěna z hlediska vlastnictví zdrojů financování. **Vlastní**

---

¹ Zákon o účetnictví vymezuje od roku 2016 čtyři kategorie účetních jednotek – mikro, malé, střední a velké účetní jednotky. Členění do těchto kategorií je závislé na třech kritériích – hodnota aktiv, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců. Toto členění má dopad do povinností, co musí být pro účetní jednotky v dané kategorii povinnou součástí účetní závěrky a následně, co má účetní jednotka povinnost zveřejňovat. (Müllerová & Šindelář, 2016)

kapitál je souhrn více položek, jejichž součástí je především základní kapitál, kapitálové fondy, fondy ze zisku, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření běžného období. Podrobné informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny podává přehled o změnách vlastního kapitálu. **Cizí kapitál** představuje dluh společnosti, který musí být v různě dlouhém časovém horizontu uhrazen. (Růčková, 2019)

Výkaz zisku a ztráty poskytuje informace nejen o finanční situaci účetní jednotky, ale také o ziskovosti podniku. Vznikl jako rozpis výsledku hospodaření, který je vykázán v rozvaze, jako položka vlastního kapitálu v pasivech. Podstatou výkazu zisku a ztráty je analyzování výsledku hospodaření podle jednotlivých činností, z nichž se utvářel, a dále ve vazbě na konkrétní náklady a výnosy, které jej ovlivnily. (Březinová, 2017) **Výnosy** podniku jsou peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za účetní období. Výnosy je nutné odlišit od peněžních příjmů. **Náklady** podniku jsou peněžní částky, které podnik vynaložil na získání výnosů, lze je také definovat jako peněžní ocenění spotřeby (snížení hodnot). Náklady je nutné odlišit od peněžních výdajů a musí vždy souviset s výnosy příslušného období. **Výsledek hospodaření** je tvořen rozdílem mezi výnosy a náklady. (Synek, 2007) Každý subjekt je povinen svoji činnost rozdělit na provozní a finanční, z nichž vznikají dílčí výsledky hospodaření. V případě provozního výsledku hospodaření je umožněno, aby si účetní jednotky vybraly členění nákladů podle druhu (co bylo spotřebováno, jaký druh nákladů vznikl) nebo podle účelu (na jakou činnost, za jakým účelem byl majetek spotřebován). (Březinová, 2017)

Přehled o peněžních tocích je strukturovaná informace s rozpisem přírůstků a úbytků peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů v členění na provozní, investiční a finanční činnost. (Ryneš, 2017) Výkaz cash flow zároveň doplňuje výkaz zisku a ztráty o informaci, zda vykázanému zisku odpovídá tvorba peněžních prostředků. (Březinová, 2017) Cash flow zahrnuje peněžní příjmy a výdaje, které souvisejí se změnami oběžného majetku, dlouhodobého majetku, cizích zdrojů i vlastních zdrojů. (Martinovičová, Konečný, & Vavřina, 2014)

4 Účetní závěrka dle IFRS

Účetní závěrka (financial statements) je vnímána jako strukturované uspořádání informací o finanční situaci a výkonnosti podniku, jejichž primárními uživateli jsou z pohledu koncepce IFRS existující nebo potenciální investoři a věřitelé. **Podnik** v tomto případě představuje skupinu jednotek, které jsou vzájemně propojeny a ovládány, tzv. ekonomickou jednotku. Z toho plyne zásadní rozdíl mezi IFRS, kdy primární je sestavení konsolidované účetní závěrky², a českými účetními předpisy, které stanoví povinnost sestavit primárně individuální účetní závěrku a konsolidovanou sestavují účetní jednotky pouze při naplnění velikostních kritérií. (Vašek, 2019)

Podle revidovaného Koncepčního rámce z roku 2018 je cílem účetní závěrky poskytovat účetní informace o aktivech, závazcích, vlastním kapitálu, výnosech a nákladech vykazující účetní jednotky, přičemž výslovně jmenuje pouze dva výkazy, v nichž jsou tyto informace uváděny, a to:

- výkaz o finanční pozici (the statement of financial position) a
- výkaz (výkazy) o finanční výkonnosti (statement(s) of financial performance).

Výkaz(y) o finanční výkonnosti se dříve označoval jako výkaz o úplném výsledku. Zbývající výkazy se označují jako „ostatní výkazy a příloha“ (other statements and notes). (*Conceptual Framework for Financial Reporting*, 2018)

V IFRS vycházejí pravidla upravující strukturu a minimální požadavky na obsahovou náplň účetní závěrky ze standardu *IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky*. Účetní závěrku sestavenou podle tohoto standardu by mělo být možné srovnávat jak v různých účetních obdobích, tak se závěrkami jiných podniků. (Chalupa et al., 2018) Podle IAS 1 je účetní jednotka povinna sestavovat následující účetních výkazy:

- výkaz o finanční pozici (statement of financial position),
- výkaz zisku nebo ztráty a ostatního úplného výsledku (statement of profit or loss and other comprehensive income),
- výkaz změn vlastního kapitálu (statement of changes in equity),
- výkaz peněžních toků (statement of cash flows) a
- komentář k účetním výkazům (notes). (“IAS 1 — Presentation of Financial Statements”, 2020)

---

² Konsolidovaná účetní závěrka poskytuje informace o finanční situaci skupiny podniků, které jsou kapitálově propojeny, a tyto informace zobrazuje tak, jako by šlo o jedinou účetní jednotku. (Ryneš, 2017)

Na rozdíl od českých účetních předpisů, kdy výkaz změn vlastního kapitálu a výkaz peněžních toků sestavují střední a velké účetní jednotky, je povinnou součástí účetní závěrky sestavenou dle IFRS všech pět složek. Rozdílem je také rozsah účetní závěrky. České účetní předpisy znají úplný a zkrácený rozsah, zatímco toto rozlišení není relevantní pro IFRS. (Vašek, 2019)

4.1 Výkaz o finanční pozici

Výkaz o finanční pozici je zobrazením stavu majetku a obecně prostředků (aktiv), které podnik využívá ke své obchodní činnosti, a zdrojů jejich financování (závazků a vlastního kapitálu). Účetní jednotky mohou používat i termín rozvaha (balance sheet). Formování a uspořádání rozvahy dle IFRS nejprve vychází z definování tří základních prvků finanční situace, které zároveň vytváří bilanční rovnici v podobě *aktiva = vlastní kapitál + závazky*. Druhý stupeň v procesu formování rozvahy spočívá v rozčlenění aktiv a závazků na krátkodobá a dlouhodobá. Tento přístup k rozčlenění aktiv a závazků v praxi naprosto převládá, avšak standard IAS 1 také umožňuje, s ohledem na spolehlivost a relevanci informací, členit aktiva a závazky podle jejich likvidity (běžný přístup u finančních institucí). (Vašek, 2019)

4.1.1 Formální náležitosti a formáty sestavení

Z hlediska **formálních** náležitostí musí rozvaha vždy obsahovat název výkazu, identifikaci vykazující účetní jednotky, datum sestavení rozvahy, vykazovací měnu, číselný řád uváděných položek. Standard IAS 1 neurčuje, jaký **formát** rozvahy mají účetní jednotky používat. Mohou si zvolit mezi horizontální nebo vertikální formou. Horizontální formát umožňuje vykazování celkové bilanční sumy, zatímco vertikální forma rozvahy preferuje hledisko likvidity, jejíž posouzení usnadňuje vykázáním hodnoty rozdílového ukazatele „čistého pracovního kapitálu“ přímo v rozvaze. Pro vykázání účetní hodnoty může být rozvaha rozčleněna na sloupce brutto, korekce a netto. Nebo může obsahovat pouze dva sloupce brutto (zahrnující kladné položky i záporné korekce) a sloupec netto. Další variantou formálního uspořádání je pouze jeden sloupec. Tento sloupec buď zachycuje pouze položky brutto a záporné položky korekcí, anebo jsou uváděny pouze hodnoty netto. V prvním případě tak není samostatně vykazován sloupec netto pro všechny položky, ale pouze pro řádky obsahující sumace bilančních položek. Ve druhém případě nesmí chybět uvedení hodnot brutto a korekce v komentáři k účetním výkazům. (Dvořáková, 2017)

4.1.2 Aktiva

Aktiva využívaná účetní jednotkou jsou podle revidovaného Koncepčního rámce z roku 2018 definována jako současný ekonomický zdroj ovládaný účetní jednotkou v důsledku událostí v minulosti. Ekonomický zdroj označuje soubor práv – právo užívat, prodávat nebo dávat do zástavy předmět, jakož i další nedefinovaná práva. Takové právo, jež má potenciál generovat ekonomický užitek. Aby takový potenciál existoval nemusí být jisté, nebo dokonce pravděpodobné, že vzniknou ekonomické užítky. Avšak nízká pravděpodobnost ekonomických užitek může ovlivnit rozhodnutí o uznání a ocenění aktiva. (*Conceptual Framework for Financial Reporting*, 2018)

Konkrétně je aktivum klasifikováno jako **krátkodobé**, pokud:

- je realizováno nebo drženo pro prodej či spotřebu během provozního cyklu;
- je drženo přednostně pro účely obchodování s ním;
- se očekává, že bude realizováno v rámci 12 následujících měsíců od rozvahového dne;
- se jedná o peněžní prostředky nebo o peněžní ekvivalenty, k nimž má podnik volný přístup. (Kovanicová, 2004)

Podle těchto podmínek se jedná například o zásoby držené k výrobě, krátkodobé přijaté zálohy, krátkodobá finanční aktiva, krátkodobé poskytnuté půjčky, krátkodobé pohledávky, krátkodobé příjmy příštích období, krátkodobé investice držené do splatnosti, ceniny, peníze v pokladně nebo na bankovních účtech. (Dvořáková, 2017)

Všechna ostatní aktiva nevyhovující výše zmíněným podmínkám jsou klasifikována jako **dlouhodobá**. Pro ně je typická využitelnost po dobu více než jednoho účetního období nebo zúčtování za dobu delší jak 12 měsíců. Zahrnují aktiva hmotná (pozemky, budovy a zařízení), nehmotná (goodwill) a finanční (poskytnuté půjčky, investice v přidruženém podniku). (Vašek, 2019)

4.1.3 Závazky

Závazky jsou definovány jako současný závazek účetní jednotky převést ekonomický zdroj v důsledku minulých událostí. Závazek je povinnost nebo odpovědnost, které se účetní jednotka nemůže prakticky vyhnout. (*Conceptual Framework for Financial Reporting*, 2018)

Závazek je klasifikován jako **krátkodobý**, pokud:

- je očekáváno, že bude uhrazen v průběhu provozního cyklu;
- je držen primárně za účelem obchodování
- bude uhrazen v následujících dvanácti měsících od rozvahového dle;
- účetní jednotka nemá bezpodmínečné právo odložit splatnost závazku na dobu delší než dvanáct měsíců. (Dvořáková, 2017)

Všechny ostatní závazky nevyhovující těmto podmínkám jsou klasifikovány jako **dlouhodobé**. V praxi se často vyskytuje refinancování závazků jiným úvěrem nebo prodloužení jejich splatnosti. Pokud není dohoda o refinancování uzavřena před koncem účetního období, musí být závazek prezentován v účetní závěrce jako krátkodobý, ačkoliv k okamžiku zveřejnění účetní závěrky je již dlouhodobý. (Vašek, 2019)

4.1.4 Vlastní kapitál

Vlastní kapitál je zbytkový podíl aktiv podniku po odečtení všech jeho závazků. V rozvaze je třeba minimálně zveřejnit výši základního (emitovaného) kapitálu a vytvářených (rezervních) fondů v souladu s jejich významem pro věřitele a ostatní uživatele účetních informací. Členění vlastního kapitálu v rozvaze vyjadřuje způsob jeho vzniku, ale také právní a jiná omezení, která má účetní jednotka při rozdělování jednotlivých částí vlastního kapitálu. Členění je navíc rozdílné u jednotlivých právních forem podnikání. (Dvořáková, 2017)

4.2 Výkaz zisku nebo ztráty a ostatního úplného výsledku

Výkaz výsledku hospodaření a ostatního úplného výsledku (taktéž výkaz úplného výsledku) slouží ke komplexnímu zobrazení finanční výkonnosti podniku. Je výkazem všech výnosů a nákladů za sledované období, které vznikají z transakcí majících vliv na vlastní kapitál podniku s výjimkou transakcí realizovaných mezi podnikem a vlastníky. K prezentaci vlastnických transakcí slouží výkaz změn vlastního kapitálu.

Podobně jako rozvaha, i uspořádání výkazu úplného výsledku sestaveného dle IFRS vychází z definic základních prvků finanční výkonnosti, jimiž jsou výnosy a náklady. (Vašek, 2019)

4.2.1 Výnosy

Výnosy (income) představují zvýšení ekonomického prospěchu, k němuž došlo za účetní období formou zvýšení aktiv nebo snížení závazků a které vedlo ke zvýšení

vlastního kapitálu jinak než vkladem vlastníků. Výnosy jsou vykázány, pokud je lze spolehlivě ocenit. Základní vymezení výnosů je třeba doplnit o vnitřní typy výnosů, o nichž se zmiňuje Koncepční rámec. (Dvořáková, 2017)

Výnosy (označované jako *income*) se skládají z:

- revenue – výnosy plynoucí z hlavních výdělečných a opakujících se činností podniku (tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb, výnosy z úroků, dividend, přijatého nájemného či přijatých licenčních poplatků);
- gains – přínosy, které jsou důsledkem buď vedlejších a nepravidelných činností podniku nebo náhodných a podnikem neovlivněných událostí. Tyto přínosy jsou zpravidla kompenzovány o související náklady (*losses*) a jedná se tak o kladné výsledky (z prodeje dlouhodobého majetku, z přecenění cenného papíru, kurzového přecenění). (Vašek, 2019)

4.2.2 Náklady

Náklady (*expenses*) jsou definovány jako snížení ekonomického prospěchu, ke kterému došlo formou zvýšení závazků, úbytkem aktiv či snížením užitečnosti aktiv, a které vedle ke snížení vlastního kapitálu jiným způsobem než rozdělením prostředků vlastníků. Náklady jsou vykázány, jestliže lze snížení ekonomického prospěchu spolehlivě vyjádřit. Obdobně jako u výnosů Koncepční rámec rozlišuje:

- *expenses* – náklady vznikající z běžných činností – protiklad výnosů definovaných jako *revenue*;
- *losses* – újmy, ztráty, které jsou opakem přínosů (*gains*).

Navíc, od *expenses* či *losses* je nutné odlišit *náklady na pořízení aktiv*, které jsou označovány termínem *cost*. (Dvořáková, 2017)

4.2.3 Výsledek hospodaření

Provázanost vymezených typů výnosů a nákladů má vliv na uspořádání výkazu úplného výsledku. Úplný výsledek se rovná součtu výsledku hospodaření a ostatního úplného výsledku. Výsledek hospodaření tvoří *revenue* a *expenses*. *Gains* a *losses* jsou také součástí výsledku hospodaření s výjimkou několika položek, u nichž se požaduje zachycení do ostatního úplného výsledku. (Vašek, 2019)

4.2.4 Formální a obsahová náplň

Z výše uvedeného vyplývá, že výkaz úplného výsledku je formálně i obsahově rozdělován na dvě stěžejní části, jejichž cílem je prezentovat:

- výsledek hospodaření a jeho složky;
- ostatní úplný výsledek a jeho složky.

Obě části mohou být prezentovány:

- a) dohromady v jednotném výkazu úplného výsledku – nejdříve je uspořádána část výsledku hospodaření (výsledovka) a za něj navazuje část ostatního úplného výsledku hospodaření; nebo
- b) samostatně jako dva oddělené výkazy – výsledovka a na ni navazující výkaz úplného výsledku, který vychází z úplného výsledku hospodaření a připojuje v detailu položky zahrnované do ostatního úplného výsledku. (Vašek, 2019)

Výsledovka je tedy, buď součástí výkazu o úplném výsledku hospodaření, nebo může být prezentována samostatně. Uživatelům by měla přinést zdůvodnění současné výše vykázaného zisku a umožnit odhad budoucí výkonnosti podniku. IAS 1 vyžaduje, aby účetní jednotky vykazovaly ve výsledovce všechny výnosy (*income*) a náklady (*expenses*), které věcně a časově souvisejí s daným účetním obdobím. Formou sestavení výkazů se standard IAS 1 nezabývá. Pro sestavení výsledovky lze využít jak horizontální, tak vertikální formu. V obou formách standard také umožňuje sestavení výsledovky v druhovém či účelovém členění nákladů s ohledem na to, jaké členění poskytne uživatelům spolehlivější a relevantnější informace. (Dvořáková, 2017)

Do části **ostatního úplného výsledku** mohou být zahrnuty pouze výnosy a náklady označované jako *gains* a *losses*. Každá položka tohoto výkazu vychází z úpravy a požadavků konkrétního standardu, kam patří IAS 38 – Přecenění majetku, IAS 21 – Kurzové rozdíly z přepočtu zahraničních operací, IFRS 9 – Zajištění peněžních toků a IFRS 9 – Přecenění finančních aktiv oceňovaných reálnou hodnotou. Vybrané náklady a výnosy mají účetní i daňový dopad, proto je i v tomto výkazu potřeba prezentovat daň ze zisku, přičemž jednotlivé položky jsou prezentovány v částkách před zdaněním a součástí výkazu je pak částka obsahující celkový daňový dopad uvedených položek, nebo jsou jednotlivé položky zveřejněny již v částkách po zdanění. (Vašek, 2019)

4.3 Výkaz změn vlastního kapitálu

Požadavky IFRS na oblast vlastního kapitálu jsou rozprostřeny napříč několika standardy. Vlastní kapitál je v Koncepčním rámci definován jako reziduální podíl na aktivech účetní jednotky po odečtení všech jejích závazků. Vlastní kapitál je tvořen: vklady vlastníků společnosti, kumulovaným ziskem (ztrátou) a jeho výše je závislá na kapitálovém přecenění aktiv a závazků v rozvaze, zobrazeném prostřednictvím fondů z přecenění.

Z těchto způsobů tvorby vlastního kapitálu plyne i jeho členění navržené v Koncepčním rámci pro akciové společnosti:

- kapitál tvořený vklady akcionářů (základní kapitál)
- fondy z kapitálově zachyceného přecenění aktiv a závazků
- nerozdělený zisk či neuhrazená ztráta
- (rezervní) fondy představující účelově vyhrazené části nerozděleného zisku. (Dvořáková, 2017)

Výkaz změn vlastního kapitálu je v IFRS primárně orientován na detailní zveřejnění všech transakcí s vlastníky (např. emise nového kapitálu nebo přiznané dividendy). Pro úplnost musí tento výkaz přebírat hodnotu výsledku hospodaření a ostatního úplného výsledku hospodaření. Přesto, že forma a uspořádání položek ve výkazu je různorodé, nejčastější podoba je forma tabulky, u níž sloupce tvoří jednotlivé složky vlastního kapitálu a řádky události a transakce mající vliv na jejich změnu. (Vašek, 2019)

4.4 Výkaz peněžních toků

Úkolem tohoto výkazu je umožnit analýzu vývoje peněžních toků a jejich ekvivalentů v průběhu účetního období a odhadnout schopnost podniku v budoucnu generovat peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty v rovnováze s jejich potřebou. (Dvořáková, 2017) Standard IAS 1 definuje výkaz peněžních toků jako povinnou součást účetní závěrky. Dále však odkazuje na IAS 7, s nímž se skladba výkazu v podstatě shoduje. (Ficbauer, 2016) **Peněžní toky** jsou standardem IAS 7 definovány jako přítoky a odtoky peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. **Peněžní prostředky** zahrnují hotovost a vklady na požádání (např. na běžných účtech). **Peněžní ekvivalenty** jsou definovány jako krátkodobé, vysoce likvidní finanční investice, které jsou směnitelné za peněžní prostředky. (Paseková, 2007)

Peněžní toky musí být vykázány samostatně za činnosti provozní, investiční a finanční. K sestavení výkazu je možné využít buď pouze metodu přímou, nebo pomocí nepřímé metody vyčíslit peněžní tok z provozní oblasti a pro zbývající dvě části výkazu použít metodu přímou. Konceptně je výkaz peněžních toků dle IFRS ve značném souladu s přehledem o peněžních tocích dle českých účetních předpisů. (Vašek, 2019)

4.5 Komentář k účetním výkazům

Komentář k účetním výkazům (příloha) předkládá všechny informace rozvádějící odpovídajícím způsobem jednotlivé položky finančních výkazů tak, aby byl zajištěn věrný obraz účetní závěrky. V rámci závazné struktury komentáře musí být uvedeny informace o:

- využitých účetních politikách;
- ujištění o zpracování výkazů v souladu se standardy IFRS;
- tvorbě a využití úsudků, odhadů a zdrojích nejistot včetně jejich povahy a zaúčtovaných částek. (Ficbauer, 2016)

5 Účetní závěrka dle US GAAP

Cílem finančního vykazování podle Koncepčních rámců IFRS a US GAAP je poskytování informací o finanční pozici, výkonnosti a změnách ve finanční pozici společnosti širokému okruhu uživatelů s cílem umožnit jim provádět racionální ekonomická rozhodnutí. (Krupová, 2004)

IASC se při vypracování svého Koncepčního rámce silně inspiroval Koncepčním rámcem US GAAP. Po formální stránce jsou sice zpracovány odlišně, avšak co do věcné podstaty, jsou ve shodě. To se odráží i ve skladbě účetní závěrky a definování základních prvků výkazů. (Kovanicová, 2004)

Úplný soubor účetní závěrky podle US GAAP zahrnuje:

- výkaz o finanční pozici (statement of financial position),
- výsledovka a výkaz o úplném výsledku (income statement and statement of comprehensive income),
- výkaz změn vlastního kapitálu (statement of changes in equity),
- výkaz peněžních toků (statement of changes in cash flows) a
- komentář k účetní závěrce (notes to the financial statements). (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

Požadavky na sestavení účetní závěrky jsou obsaženy především v kodifikaci FASB (ASC 205 až 280). Společnosti pohybující se na kapitálovém trhu se rovněž musí řídit pokyny v předpisech SEC, jako jsou hlavně S-X a S-K. (“Comparison between U.S. GAAP and International Financial Reporting Standards”, 2016)

5.1 Výkaz o finanční pozici

Výkaz o finanční pozici neboli rozvaha (balance sheet), je z US GAAP výkazů nejrozsáhlejší. Rozvaha musí obsahovat dostatek informací, aby umožnila uživateli vytvořit si kompletní a spolehlivý obraz o finanční pozici firmy. Na druhou stranu nemá obsahovat nadbytečné nebo zbytečně komplikované informace, které by uživatele mohly zmást, nebo mu dokonce bránit ve snadném pochopení skutečnosti, kterou výkaz popisuje. (Mládek, 2005)

Tak jako každá rozvaha, i ta sestavená podle US GAAP zahrnuje tři hlavní části: aktiva (majetek), závazky a vlastní kapitál. Americké pojetí rozvahy je jiné než v České

republice. Výraz *balance* totiž znamená zůstatek. Vyváženost aktiv a pasiv je tak až na druhém místě, primárně se sleduje soupis zůstatků jednotlivých účtů. (Bartková, 2016)

Majetek se prezentuje v pořadí likvidity (od nejvíce po nejméně likvidní), závazky se prezentují v pořadí splatnosti (od nejdříve po nejpozději splatné) a vlastní kapitál se prezentuje v pořadí daném tradicí. Navíc, stejně jako v IFRS, i zde se aktiva a závazky člení na krátkodobá (current) a dlouhodobá (non-current). (Mládek, 2005)

5.1.1 Formální náležitosti a formáty sestavení

Co se **formální** stránky rozvahy týče, musí výkazy obsahovat název účetní jednotky, musí být uvedeno, že se jedná o rozvahu, a podnik také musí uvést, ke kterému dni byla vytvořena. US GAAP neuvádějí závazný **formát** rozvahy. Platí, že v rozvaze se vždy sčítá směrem dolů. Řádky bez číselných hodnot představují nadpisy. Hodnoty se mohou, ale nemusí prezentovat v několika sloupcích. Nad sloupci se uvádí měna a její jednotky, v jakých jsou hodnoty vykázány. Pokud jsou některé položky záporné, jsou označeny závozkami a často i vytištěny červeně. (Mládek, 2005)

5.1.2 Aktiva

Aktiva představují pravděpodobný budoucí ekonomický užitek získaný nebo kontrolovaný konkrétní společností, jako výsledek minulých transakcí nebo událostí. A podobně jako v IFRS by aktivum mělo být klasifikováno jako **krátkodobé**, pokud:

- se očekává, že bude realizováno nebo drženo pro prodej nebo spotřebu v normálním průběhu provozního cyklu podniku; nebo
- je drženo primárně z důvodů obchodování nebo pro krátkodobost a očekává se, že bude realizováno v rámci dvanácti měsíců od data sestavení rozvahy; nebo
- se jedná o peněžní nebo peněžně ekvivalentní aktivum, které není omezeno v použití.

Mezi krátkodobá aktiva patří peníze, krátkodobé investice, pohledávky, zásoby a náklady příštích období. Všechna ostatní aktiva by měla být klasifikována jako **dlouhodobá**. (Krupová, 2004)

5.1.3 Závazky

Závazky podle US GAAP představují pravděpodobné budoucí obětování ekonomického prospěchu vyplývající ze současné povinnosti konkrétní společnosti předat aktiva nebo poskytnout služby jiným společnostem v budoucnosti jako výsledek minulých transakcí nebo událostí. U krátkodobých závazků (dluhů) se důvodně předpokládá, že

budou vypořádány použitím krátkodobých aktiv nebo vznikem jiných krátkodobých dluhů. (Krupová, 2004)

Krátkodobé závazky zahrnují:

- dluhy, které vznikají z operací přímo souvisejících s provozním cyklem (dluhy vůči dodavatelům nebo zaměstnancům);
- inkasa obdržena před dodáním zboží nebo poskytnutím služeb;
- ostatní závazky, u nichž se předpokládá, že budou uhrazeny během následujících 12 měsíců. (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

Mezi **dlouhodobé závazky**, které nebudou ode dne účetní závěrky do jednoho roku vyrovnány, patří např. vydání dluhopisů, dlouhodobé půjčky nebo dlouhodobé závazky z leasingu. (Mládek, 2005)

5.1.4 Vlastní kapitál

Vlastní kapitál neboli čistá aktiva jsou zbytkový podíl na aktivech účetní jednotky, který zůstává po odečtení jejích závazků. Stejně jako standardy IFRS, americké GAAP nezahrnují rozsáhlé požadavky na prezentaci samostatných položek. (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

V rozvaze podle US GAAP jsou typicky součástí vlastního kapitálu tyto položky:

- akciový kapitál
- dodatečné vklady
- nerozdělené zisky³
- akumulovaný ostatní úplný hospodářský výsledek. (Krupová, 2004)

5.2 Výsledovka a výkaz o úplném výsledku

Tento výkaz výsledku hospodaření má prezentovat významné složky čistého zisku tak, aby jeho uživatelé mohli odhadnout kvalitu výkonnosti podniku a na základě analýzy výsledků normálních operací podniku predikovat jeho budoucí peněžní toky.

Ve standardu SFAC 6 jsou definovány jednotlivé prvky účetní závěrky. Prvky finanční výkonnosti tvoří, výnosy a náklady. Samostatný pojem *income*, který v IFRS

---

³ Retained earnings (nerozdělené zisky) zahrnují veškeré podnikem kumulované zisky (již snížené o rozdělení mimo podnik), bez ohledu na to, zda jsou určeny v podniku na určité účely či zda jsou v podniku k volnému použití. V českém pojetí představuje nerozdělený zisk minulých let pouze část *retained earnings*, která nebyla uvnitř podniku rozdělena do účelových fondů.

zahrnuje *revenue* a *gains*, není v US GAAP definován. Z definic *gains* a *losses* navíc vyplývá, že nejsou uvedeny pouze ve výsledovce, ale i ve specifické položce vlastního kapitálu – ostatní úplný hospodářský výsledek. (Kovanicová, 2004)

5.2.1 Výnosy

- Revenues – jsou zvýšením aktiv nebo snížením závazků, pocházejícím z dodávek výrobků nebo zboží, z poskytování služeb nebo z jiných činností představujících hlavní výdělečné činnosti podniku.
- Gains – přírůstky hodnoty (zisky) jsou zvýšením vlastního kapitálu vyplývajícím z okrajových (periferních) transakcí entity, vyjma výnosů (revenues) a vkladů vlastníků. (Kovanicová, 2004)

5.2.2 Náklady

- Expenses – jsou snížením aktiv nebo zvýšením závazků během období, vyplývající z dodávek výrobků nebo zboží, z poskytování služeb nebo z jiných činností představujících hlavní výdělečné činnosti podniku.
- Losses – úbytky hodnoty (ztráty) jsou snížením vlastního kapitálu vyplývajícím z okrajových (periferních) transakcí entity, vyjma nákladů (expenses) a rozdělení vlastníků. (Kovanicová, 2004)

5.2.3 Výsledek hospodaření

Úplný výsledek hospodaření je definován jako celková změna ve vlastním kapitálu podniku během období, vyplývající z transakcí a jiných událostí a okolností, kromě těch, které působí změny ve vlastním kapitálu v důsledku operací s vlastníky podniku (jako jsou kapitálové vklady vlastníků či rozdělení vlastníků). Úplný výsledek hospodaření (comprehensive income) sestává ze dvou složek, jimiž jsou:

- čistý výsledek hospodaření – čistý zisk nebo ztráta za období (net income) zjištěný ve výsledovce;
- ostatní úplný výsledek hospodaření (other comprehensive income). (Kovanicová, 2004)

To znamená, že US GAAP umožňuje účetní jednotce prezentovat výkaz o úplném výsledku buď jako jeden výkaz (statement of comprehensive income), nebo jako výsledovku (income statement), po níž bezprostředně následuje samostatný výkaz o úplném

výsledku (statement of comprehensive income) (počínaje ziskem nebo ztrátou a zobrazující položky ostatního úplného výsledku). (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

Na konci účetního období, je suma ostatního úplného výsledku hospodaření daného období transformována na složku vlastního kapitálu. Jedná se o akumulovaný ostatní úplný výsledek hospodaření, který je vykázán odděleně od nerozděleného zisku a dodatečných vkladů kapitálu ve výkazu o finanční pozici. (Flood, 2020)

5.3 Výkaz změn vlastního kapitálu

Definice vlastního kapitálu US GAAP se v zásadě neliší od definice IFRS. Změny ve vlastním kapitálu mohou být prezentovány buď v samostatném výkazu, nebo v komentáři k účetní závěrce. S ohledem na změny vlastního kapitálu jsou prezentovány obvykle tyto informace:

- čistý výsledek hospodaření a ostatní úplný výsledek za období,
- pro každou složku vlastního kapitálu vlivy retrospektivního přepočtu vykázaného v souladu s daným tématem Kodifikace,
- pro každou složku vlastního kapitálu sesouhlasení účetní hodnoty na začátku a na konci období. (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

5.4 Výkaz peněžních toků

Cílem výkazu peněžních toků je nejen poskytnout informace o peněžních příjmech a výdajích účetní jednotky za dané období, ale také informovat o jejich investičních a finančních činnostech a aktivitách. (Flood, 2020) Výkaz peněžních toků (cash flow) vysvětluje příčiny změn nejen ve výši peněžních prostředků, ale i ve výši peněžních ekvivalentů. **Peněžní toky** představují peněžní příjmy a výdaje za sledované období. **Peněžní prostředky** zahrnují hotovost a vklady na požádání. Ačkoliv vklady na požádání nejsou v amerických GAAP definovány, měly by mít stejnou úroveň likvidity jako hotovost. (“IFRS compared to US GAAP”, 2020) US GAAP definují **peněžní ekvivalenty** jako krátkodobé, vysoce likvidní investice, které jsou okamžitě směnitelné za předem známou částku peněžních prostředků nebo jsou tak blízko splatnosti, že riziko změn jejich ceny v důsledku změn v úrokové míře bývá nepatrné. (Bartková, 2016)

Stejně jako ve standardech IFRS, výkaz peněžních toků představuje peněžní toky během období, klasifikované podle provozních, investičních a finančních činností. Provozní činností se rozumí hlavní příjmová činnost účetní jednotky, investiční činnosti se

týkají pořízení a vyřazení dlouhodobých aktiv a jiných investic, které nejsou zahrnuty v peněžních ekvivalentech a finanční činnosti se týkají transakcí s akcionáři a výpůjček účetní jednotky. Pro sestavení výkazu cash flow jsou povoleny dvě metody, a to metoda přímá i nepřímá. (“IFRS compared to US GAAP”, 2020)

5.5 Komentář k účetní závěrce

US GAAP neobsahují ucelený seznam požadavků na informace uváděné v komentář k účetní závěrce neboli příloze. Informace se odvíjejí od požadavků jednotlivých vyhlášek a zákonných norem⁴ požadující zveřejnění některých doplňujících údajů. Struktura a obsahová náplň přílohy je velmi flexibilní a odvíjí se od povahy obchodní činnosti společnosti, od její velikost, potřeb a požadavků, které jsou kladeny na společnosti v souvislosti se zveřejněním jejích finančních výsledků. Mezi běžně zveřejňované informace v příloze patří například popis všech důležitých obchodních operací, popis struktury vlastního kapitálu, popis struktury majetku, srovnávací výkazy za minulých 5, 10 a více let, informace o transakcích se spřízněnými osobami, přehled dluhů, přehled investic, události po dni účetní závěrky, ojedinělé skutečnosti, přehled o struktuře řízení společnosti. (Bartková, 2016)

---

⁴ Sarbanes-Oxleyův zákon se snaží o větší ochranu investorů před těmi vedeními společností a auditory, kteří falšují podnikové účetnictví. Zákon konkrétně zakázal auditorům poskytovat některé poradenské služby, a také vytvořil nezávislou instituci, jejímž úkolem je dohlížet na jejich činnost. Zavedením zákona také ubylo společností, které se specializují na účetní podvody.

6 Cirkulární ekonomika a vybrané související odvětví

6.1 Cirkulární ekonomika

V posledních desetiletích vyvíjela nadměrná spotřeba a rostoucí poptávka po konečných přírodních zdrojích rostoucí tlak na životní prostředí a vytvářela stále větší množství odpadu. V důsledku toho se základní zdroje staly vzácnými a dražšími a kolísání jejich cen negativně ovlivnilo průmysl a hospodářství. Vzhledem k očekávání, že celosvětová populace v příštích 35 letech dosáhne 9 miliard, a vzhledem k rostoucí životní úrovni v rozvojových ekonomikách, je odhadováno, že v roce 2050 by k udržení lidské činnosti při současném tempu využívání zdrojů byly zapotřebí více než dvě planety. Vyčerpateľnost zdrojů a přísnější normy v oblasti životního prostředí naléhavě vyžadují udržitelnější modely výroby a spotřeby. Transformace hospodářství na cestu účinně využívající zdroje je považována za jednu z největších výzev 21. století. (Piscicelli & Ludden, 2016)

Cirkulární ekonomika (dále jen CE) jako spolehlivý alternativní ekonomický koncept schopný vypořádat se s bezprostředními problémy globální udržitelnosti, které byly vytvořeny současným jednosměrným ekonomickým modelem, lineární ekonomikou. (Sillanpaa & Necibi, 2019) Lineární ekonomikou (obrázek č. 4) se rozumí tradiční průmyslový model, který se řídí procesem „suroviny-výroba-spotřeba-odpad“, při němž jsou suroviny vytěženy, přeměněny na produkty a po použití nebo spotřebě jsou tyto produkty obvykle vyhozeny jako nerecyklovatelný odpad. (Lacy, Long, & Spindler, 2019)

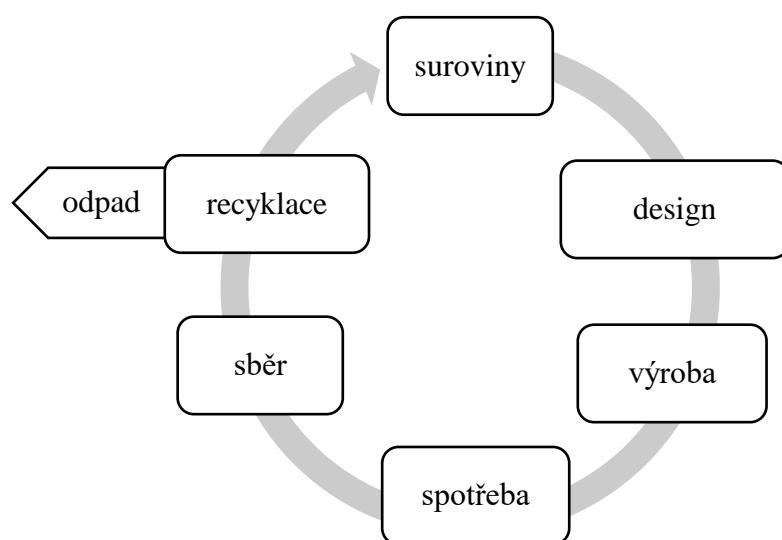
Obrázek 4: Lineární ekonomika ⁽¹⁾

⁽¹⁾ *Linear economy. Zdroj: vlastní tvorba podle Jonášová, 2020*

Lineární model tedy nepodporuje environmentální udržitelnost a účinnost zdrojů. Přístup cirkulární ekonomiky neboli oběhového hospodářství je schopen oddělit hospodářský růst od využívání zdrojů, jehož lze dosáhnout sdílením, pronájemem, opětovným použitím, opravami, renovacemi a recyklací v (téměř) uzavřeném kruhu (obrázek č. 5), aby se v maximální možné míře omezil únik zdrojů. Implementace CE pro jakékoli výrobky nebo procesy začíná od koncepční a konstrukční fáze. (Ghosh, 2020)

Obrázek 5: Cirkulární ekonomika ⁽¹⁾

⁽¹⁾ *Circular economy. Zdroj: vlastní tvorba podle Jonášová, 2020*

Cirkulární ekonomika je koncept skutečně udržitelné ekonomiky, která funguje bez odpadu, šetří zdroje a je v součinnosti s biosférou. Z historického hlediska, ačkoli pojem CE je poměrně nový, koncept jako takový je pro lidstvo známý již po staletí. Byl totiž instinktivně a přirozeně realizován během dob, kdy lidstvo žilo plně v souladu s přírodou. Existuje mnoho teoretických výkladů CE. Například v publikacích parlamentu Evropské unie je CE definována jako „*Model výroby a spotřeby, který zahrnuje opětovné použití, opravy, renovaci a recyklaci stávajících materiálů a výrobků, aby se materiál udržel v hospodářství, odpad se tak sám stane zdrojem, čímž se minimalizuje skutečné množství odpadu. To je obecně protiklad tradičního, lineárního ekonomického modelu.*“ Za zmínku stojí také definice Nadace Ellen MacArthurové (the Ellen MacArthur Foundation, EMF). Nadace je zaměřena na podporu, popularizaci a urychlení přechodu na CE. Jednou z nejvyužívanějších prezentací pro ilustraci konceptu CE je motýlí diagram vytvořený právě EMF znázorňující nepřetržitý tok technických a biologických materiálů „hodnotovým kruhem“. Nadace vydala mnoho příspěvků a knih. V jednom ze svých příspěvků „*Směrem k cirkulární ekonomice*“ definovala koncept CE jako „*Průmyslový systém, který je svým záměrem a konstrukcí ozdravný nebo regenerativní. Nahrazuje koncepci konce životnosti (lineární ekonomiky) obnovou, posouvá se směrem k využívání obnovitelné energie, eliminuje používání toxických chemikálií, které narušují opětovné využití, a usiluje o eliminaci odpadů prostřednictvím dokonalejšího návrhu materiálů, výrobků, systémů a obchodních modelů.*“ (Sillanpaa & Necibi, 2019)

Cirkulární ekonomika se inspiruje přírodními ekosystémy, které fungují na dokonalých a funkčních cyklech organických živin. Základním „pravidlem“ či „zásadou“, kterou se přírodní systémy řídí je to, že odpad jednoho druhu je živinou jiného druhu a slunce těmto cyklům dodává energii. CE tuto představu aplikuje ve světě lidí, kdy cykluje hodnotné materiály a produkty pomocí obnovitelných zdrojů energie. (Weetman, 2017)

Ve studii „Cirkulární ekonomika: Přehled definic, procesů a dopadů“ autoři identifikovali celkem osm procesů, které mohou být klasifikovány do tří různých kategorií. Kategorie je možné si představit jako vytyčené cíle, kterých lze dosáhnout prostřednictvím daných procesů. Tyto procesy CE mohou být aplikovány společnostmi nebo zeměmi, a mohou mít hospodářské, environmentální a sociální dopady. V podnikatelské oblasti lze tyto procesy chápat tak, že představují různé oběhové praktiky, které společnost používá k přechodu z lineárního obchodního modelu na oběhový tím, že poskytuje oběhový produkt nebo službu. Definované kategorie a procesy zahrnují:

- používání méně primárních zdrojů:
  - recyklace,
  - efektivní využívání zdrojů,
  - využívání obnovitelných zdrojů energie;
- udržování vysoké hodnoty materiálů a výrobků:
  - repasování, renovace a opětovné použití výrobků a komponentů,
  - prodloužení životnosti produktu;
- změna využívaných vzorů:
  - produkt jako služba (leasing, pronájem ...),
  - modely sdílení (car-sharing, ubytovací služby ...),
  - změna ve struktuře spotřeby (volba výrobků nebo služeb, které neposkytují materiální užitek, ale spíše duchovní, např. digitální knihy, chytré telefony, hudba, internetové obchody...). (Rizos, Tuokko, & Behrens, 2017)

Koncept CE byl již zaveden v různých zemích. Například počátkem 90. let byl tento koncept začleněn do německé politiky životního prostředí, která se zabývala otázkami spojenými s využíváním surovin a přírodních zdrojů pro udržitelný hospodářský růst. V Číně se CE již nějakou dobu používá jako mechanismus pro rentabilní vývoj produktů, vývoj nových technologií, modernizaci zařízení a zlepšení řízení průmyslu. Ve Spojených státech se koncept CE uplatňuje především s cílem zvýšit redukci odpadu, jeho opětovného využití a recyklace za účelem posouzení životního cyklu na úrovni výrobků.

V mnoha zemích globálního jihu⁵ slouží jako základní způsob života, kdy podporuje živobytí, tvorbu pracovních míst a rozvoj komunit. (Tudor & Dutra, 2020)

Země po celém světě v současné době vyvíjejí strategie pro přechod k oběhovému hospodářství. Evropská komise přijala v roce 2015 akční plán zaměřený na podporu přechodu Evropy k cirkulární ekonomice. Akční plán je součástí Evropské zelené dohody a jeho předmětem je transformace evropského hospodářství na moderní, z hlediska zdrojů efektivní a konkurenceschopné s cílem stát se do roku 2050 uhlíkově neutrálním. (“European Commission Adopts Circular Economy Action Plan”, 2020)

Kromě evropských politik má každá země odlišnou iniciativu CE. Nizozemsko je jednou z předních zemí v CE. Nizozemská vláda má v současnosti jeden z nejambicióznějších cílů v oblasti cirkulace – plně oběhové hospodářství do roku 2050. Pokrok této země může pomoci inspirovat ostatní země a poskytnout náměty k akci. Nezisková organizace Circle Economy v rámci své iniciativy Circularity Gap Reporting Initiative od roku 2018 vydává roční globální metriku CE, která měří stav světové ekonomiky a určuje klíčové páky pro přechod ke globální cirkulaci. Právě pro Nizozemsko iniciativa ve své zprávě z roku 2020 identifikovala tři klíčová doporučení, která by vedla k dalšímu přiblížení se stanovenému cíli. Doporučení zahrnují:

- v oblasti stavebnictví zastavit demolici budov a zajistit, aby se stavební metody týkaly především renovací a opětovného použití materiálů,
- v zemědělství provádět zemědělské postupy, které upřednostňují opětovné využití odpadů a lokální obchodování,
- v případě energie zvýšit podíl obnovitelné energie používané k pohonu země a omezit využívání fosilních paliv. (“Countries critical in achieving a global circular economy”, 2020)

Cirkularita představuje strategický a účinný způsob, jak vymezit příležitosti k úspoře nákladů i k tvorbě hodnoty. Jak vyplývá ze základního principu CE, využití obnovitelných zdrojů energie hraje klíčovou roli při přechodu na tento koncept. S vývojem

---

⁵ Výraz „globální jih“ se obecně vztahuje k oblastem Latinské Ameriky, Asie, Afriky a Oceánie. Je to jeden ze skupiny pojmů, včetně „třetího světa“ a „periferie“, které označují regiony mimo Evropu a Severní Ameriku, většinou (i když ne všechny) nízkopříjmové a často politicky či kulturně marginalizované. Použití fráze Globální jih znamená posun od centrálního zaměření na rozvoj nebo kulturní odlišnosti k důrazu na geopolitické mocenské vztahy. (Dados & Connell, 2012)

technologií se zavádění bezemisní energie stává více rozšířenější a stále větší počet společností se snaží touto změnou snížit náklady, zvýšit udržitelnost a zajistit dlouhodobou strategickou hodnotu. (“The rise of circularity in energy, utilities and resources”, 2020)

6.2 Energetika

Z hlediska energetické politiky cirkulární ekonomika úzce souvisí se zvyšováním energetické účinnosti, rozvojem obnovitelných zdrojů energie a snižováním emisí skleníkových plynů. (Janik, Ryszko, Szafraniec, 2020)

6.2.1 Význam obnovitelných zdrojů

Moderní život je poháněn energií. Energetický průmysl zahrnuje společnosti, které se primárně zabývají výrobou nebo dodávkami energie, stejně tak i spotřebitele, kteří energii využívají. Hlavními zdroji energie jsou: ropa, zemní plyn, uhlí, jaderná energie a obnovitelná energie. Tyto zdroje lze rozdělit do dvou kategorií: na neobnovitelné zdroje neboli fosilní paliva a obnovitelné zdroje, jako je solární energie. (Heitkamp, 2018)

Již více než 100 let jsou fosilní paliva, jako je benzín, nafta a uhlí, hlavním zdrojem výroby elektřiny v celosvětovém měřítku. Dnes je již dobře známo, že emise oxidu uhličitého během spalování těchto fosilních paliv v energetice, průmyslu a dopravě přispívají ke globálnímu oteplování. Spalování fosilních paliv také zvyšuje zdravotní rizika u lidí, protože kromě oxidu uhličitého je do atmosféry vypouštěna nebezpečná rtuť, oxid siřičitý a značné množství sazí nebo částic. (Dissanayake, 2020)

Fosilní paliva jsou konečným zdrojem, a nikoli obnovitelným. Jakmile se vyčerpají, jsou pryč. Obnovitelné zdroje energie však mohou být přirozeně doplňovány a nikdy nedojdou. Existuje pět hlavních obnovitelných zdrojů energie: solární, větrná, geotermální, biomasa a vodní energie. (Heitkamp, 2018)

Podle dat Eurostatu se za rok 2019 v Evropské unii spotřebovalo více jak 2,5 mil GWh⁶ elektrické energie. Pro představu, 1 gigawatthodina = 1 mil kilowatthodin. Kilowatthodina se využívá pro měření spotřeby energie. Jedna kilowatthodina odpovídá svícení 100wattové žárovky po dobu 10 hodin nebo hraní 70wattového sterea po dobu 14 hodin. K výrobě jedné kilowatthodiny elektřiny je potřeba bezmála půl kila uhlí. (Heitkamp, 2018)

---

⁶ Supply, transformation and consumption of electricity [Online]. (2021). *Eurostat*. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_cb_e/default/table?lang=en

Využívání obnovitelné energie k výrobě elektřiny může celému světu přinést environmentální, sociální a ekonomické výhody na makro i mikro úrovni. Poskytuje příležitosti k rozšíření přístupu k energii pro všechny a k přechodu na energetickou bezpečnost, zvýšení životní úrovně, zlepšení lidského zdraví a zachování přírodních zdrojů a životního prostředí. (Dissanayake, 2020)

Transformace z fosilních paliv na rozsáhlé využívání obnovitelných zdrojů bude vyžadovat angažovanost a spolupráci široké škály zúčastněných stran, včetně vlád, finančních institucí, elektrárenských společností, nevládních organizací, městských a venkovských komunit, inženýrů, technologů a vědců. (Dissanayake, 2020)

7 Metodika

Cílem této diplomové práce je v teoretické části popsat metodiku sestavování účetních výkazů (rozvahy, výsledovky a cash flow) dle jednotlivých právních úprav – jak z pohledu české účetní legislativy (dále jen ČÚL), tak dále z pohledu IAS/IFRS a US GAAP. V praktické části pak provést analýzu finančních výkazů vybraného vzorku podniků s ohledem na využití rozdílných standardů vykazování, a to konkrétně v porovnání IFRS a ČÚL.

V úvodu teoretické části je přiblížena regulace účetnictví z hlediska jednotlivých právních úprav, včetně jejich stručné historie. Zatímco účetnictví podle české účetní legislativy je ovlivňováno řadou zákonů a norem, základem účetních systémů IFRS a US GAAP jsou příslušné koncepční rámce. V obecné charakteristice účetní závěrky jsou uvedeny základní účetní zásady a principy, které účetní jednotky dodržují při sestavování a předkládání účetních výkazů, také je vysvětlen související pojem „účetní uzávěrka“ a zmíněny základní kvalitativní požadavky na vlastnosti účetních informací. Následně jsou definovány základní prvky účetních výkazů dle jednotlivých právních úprav. Není opomenuta ani forma a struktura těchto výkazů. Závěrem teoretické části je kapitola přibližující poměrně nový koncept – cirkulární ekonomiku – a to z toho důvodu, že praktická část této práce se bude zabývat analýzou finančních výkazů vybraného vzorku společností, jejichž činnost spadá do odvětví úzce související právě s cirkulární ekonomikou. Zdrojem informací pro zpracování teoretické části byla odborná literatura.

Vzhledem ke skutečnosti, že ČÚL je národním účetním systémem, který je založen na pravidlech, a IFRS zase účetním systémem založeným na principech, tak i přes četné snahy o sblížení mezi nimi stále existuje mnoho rozdílů, ať už se týkají definic základních prvků účetní závěrky (které ČÚL neobsahují) nebo rozdílností v oblasti oceňování a vykazování těchto prvků. Na základě těchto a dalších skutečností vyplývajících z teoretické části této práce byly stanoveny hypotézy:

[1] H_0 : V rozvaze společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS není významný rozdíl.

H_1 : V rozvaze společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

[2] H_0 : Ve výkazu zisku a ztráty společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS není významný rozdíl.

H₁: Ve výkazu zisku a ztráty společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

Předmětem praktické části této práce bude rozpoznat rozdíly jak ve finančních výkazech, tak v základních prvcích těchto výkazů vybraného vzorku podniků s ohledem na komparaci skupin podniků vykazujících podle ČÚL a podle IFRS. Po úvodní charakteristice odvětví a vybraného vzorku podniků z databáze Amadeus bude provedena analýza finančních výkazů zveřejněných v této databázi. Vybraný vzorek společností je tvořen deseti podniky vykazujícími podle ČÚL a deseti podniky vykazujícími podle IFRS.

K zobrazení položek finančních výkazů v určitých relacích a souvislostech bude využita vertikální analýza, jíž budou podrobeny výkazy rozvaha a výkaz zisku a ztráty jednotlivých společností vykazujících podle ČÚL a podle IFRS, které budou následně agregovány pomocí průměrů a dále analyzovány za skupiny podniků ČÚL a IFRS. Výkaz cash flow nebyl analyzován, protože v podmínkách ČÚL je tento výkaz vytvářen v souladu s metodikou IFRS, takže jeho koncepce se do značné míry shodují.

Vertikální analýza rozvahy bude představovat procentní rozbor – jak se jednotlivé položky podílely na celkové bilanční sumě. Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty bude představovat procentní rozbor hlavních kategorií výnosů, nákladů a výsledků hospodaření na celkových výnosech, které jsou tvořeny součtem provozních a finančních výnosů.

Následující kapitoly se budou zabývat komparací dílčích prvků rozvahy a výkazu zisku a ztráty skupin podniků ČÚL a IFRS. Cílem bude prostřednictvím identifikace existence významných rozdílů mezi těmito dílčími prvky výkazů, a s využitím Studentova *t*-testu na hladině významnosti $\alpha = 0,05$, otestovat dvě stanovené hypotézy. Testování bude vycházet z vertikálních analýz finančních výkazů skupin podniků. Konkrétně bude zahrnovat dlouhodobá (fixed assets) a krátkodobá aktiva (current assets), vlastní kapitál (shareholders' funds), celkové závazky (total liabilities) a z celkových výnosů a nákladů provozní oblast (operating revenue, operating expenses), včetně výsledku hospodaření (operating profit / loss, EBIT). V rámci analýzy výsledků budou zjišťovány příčiny a důvody rozdílů finančních výkazů s využitím účetních informací získaných z výročních zpráv konkrétních společností zahrnutých ve vzorku. Součástí analýzy EBITu bude také výpočet ukazatele rentability aktiv podle následujícího vzorce:

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva (total assets)} \quad (1)$$

8 Charakteristika odvětví a vybraného vzorku podniků

8.1 Energetika v EU

Pro analýzu finančních výkazů byla vybrána skupina podniků z odvětví energetiky, působící v Evropské unii. Činnost těchto podniků spadá do sekce klasifikace ekonomických činností NACE, pod označením D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu. Sekce D je tvořena stejnojmenný oddílem označeným číslem 35, který obsahuje tři skupiny. Jednotlivé skupiny potom zahrnují činnosti týkající se elektřiny, plynu nebo tepla a klimatizovaného vzduchu.

Energetická statistika je pro Evropu jedním z klíčových faktorů pro sledování pokroku při plnění cílů (Evropa 2020 a Evropa 2030⁷) a vytváření nových energetických politik. Energetické údaje přispívají k vysvětlení vývoje v různých oblastech, jako je doprava nebo změna klimatu. Roční energetické statistiky EU poskytují přehled energetické bilance v každé zemi a zahrnují – na straně nabídky – výrobu, obchod a změny zásob a – na straně poptávky – analytické údaje o spotřebě v průmyslu, dopravě, domácnostech a službách. Statistiky se sestavují pro ropu, různé ropné produkty, zemní plyn, elektřinu, odvozené teplo, různé druhy pevných fosilních paliv, obnovitelné zdroje a odpady. (“Energy, transport and environment statistics”, 2020)

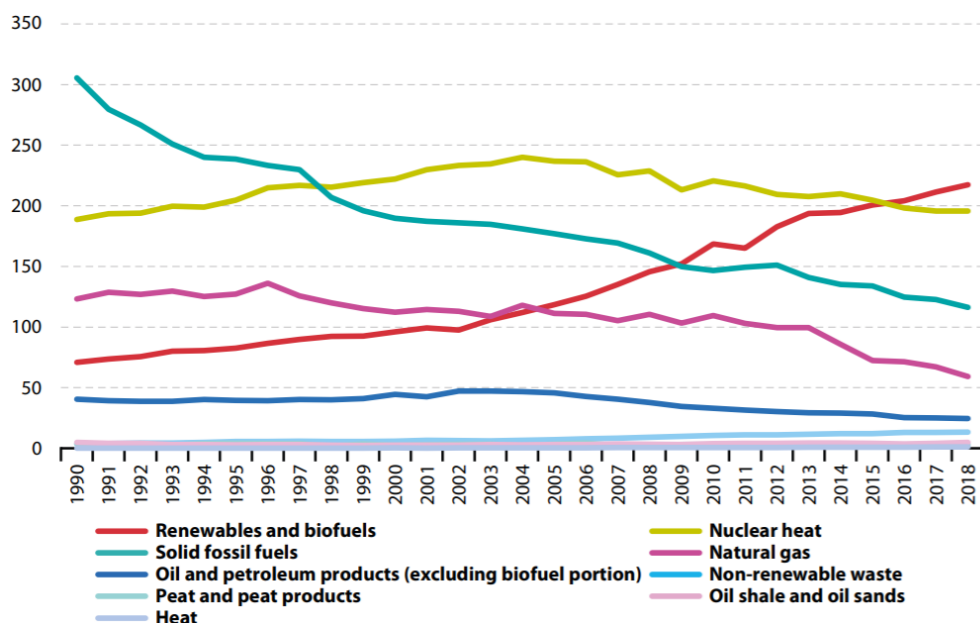
Následující statistický přehled byl zveřejněn ve statistické ročence Eurostatu týkající se statistik z oblasti energií, dopravy a životního prostředí nazvané „Energy, transport and environment statistics”, 2020. Poslední statistiky byly publikovány za rok 2018. Produkce energie v EU v roce 2018 činila 635 milionů tun ropného ekvivalentu (Mtoe), o 1,1 % méně než v roce 2017. Na obrázku č. 6 je zobrazena produkce energie v EU podle jednotlivých druhů zdrojů v Mtoe od roku 1990 do roku 2018. V posledních deseti letech (2008-2018) byl trend produkce energie obecně negativní u pevných fosilních paliv, ropy, zemního plynu a jaderné energie. Největší pokles zaznamenala produkce energie ze zemního plynu a ropy a ropných produktů (o 46,4 % a 35,3 %), zatímco produkce energie z pevných fosilních paliv klesla o 27,9 %. Jak je vidět, tak produkce energie v EU se

---

⁷ Kromě výše zmíněného akčního plánu, který se týká především cirkulární ekonomiky má Evropská unie desetileté strategie. Cílem strategie Evropa 2020 (zahájena v roce 2010) bylo dosáhnout hospodářského růstu a větší zaměstnanosti. Za tímto účelem bylo v rámci strategie stanoveno pět hlavních cílů, kterých musí Unie dosáhnout. Ty se kromě zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, vzdělávání, sociálního začleňování a snižování chudoby týkaly také otázek klimatu a energetiky. Navazující strategií je Evropa 2030, která se týká především cílů udržitelnosti. (“Co to je Strategie Evropa 2020?”, 2020)

za poslední desetiletí výrazně proměnila ve prospěch obnovitelných zdrojů, došlo k pozitivnímu trendu s nárůstem o 49,2 %.

Obrázek 6: Produkce energie podle zdrojů, EU 1990-2018 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Energy production by source, EU 1990-2018. Zdroj: “Energy, transport and environment statistics”, 2020; Eurostat (online data code: nrg_bal_c)

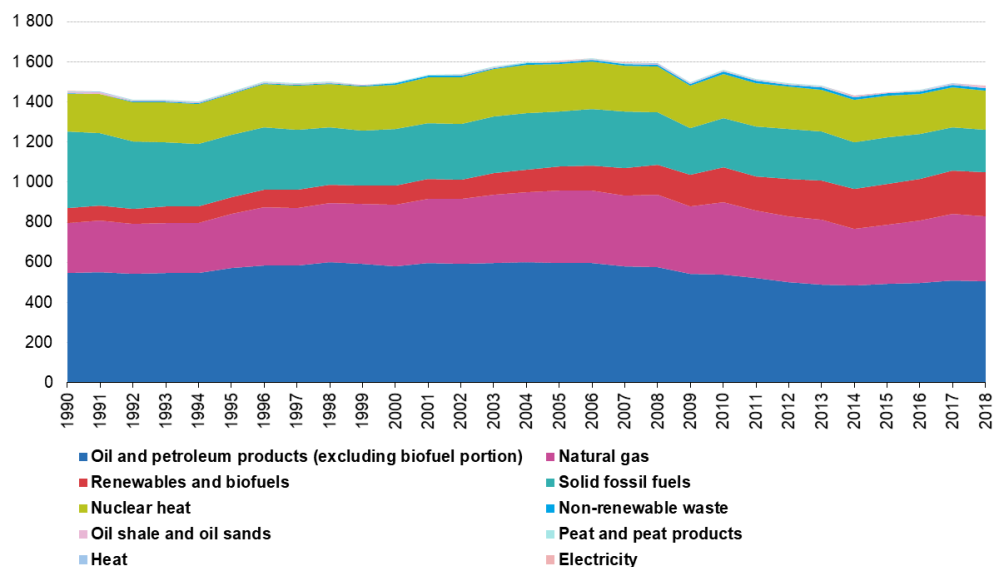
Nejvyšší podíl na produkci energie v EU v roce 2018 připadal na obnovitelné zdroje energie (34,2 %), následované jadernou energií (30,8 %), pevnými fosilními palivy (18,3 %), zemním plynem (9,3 %), ropou a ropnými produkty (3,9 %) a neobnovitelnými odpady (2,1 %).

Struktura zdrojů energie a jejich podíl na spotřebě v různých zemích závisí na dostupných přírodních zdrojích, struktuře jejich hospodářství a také na individuálních rozhodnutích v energetické oblasti.

Obrázek č.7 ilustruje vývoj konečné spotřeby energie od roku 1990. Spotřeba energie v EU v roce 2018 činila 1 479 Mtoe, což je o 0,8 % méně než v roce 2017. V období 1990–2010 byla spotřeba energie poměrně stabilní, přičemž v roce 2009 došlo k výraznému poklesu, především v důsledku finanční a hospodářské krize. K oživení došlo v roce 2010, poté následoval postupný pokles až do roku 2015, kdy se opět začala zvyšovat. Spotřeba energie v roce 2018 byla 1,6 % nad úrovní roku 1990. Od roku 1990 se množství a podíl pevných fosilních paliv výrazně snížil, avšak největší podíl na struktuře spotřeby energie v roce 2018 měly ropa a ropné produkty následované zemním plynem. Na druhé straně ve srovnání s rokem 1990 došlo ke zvýšení obnovitelných zdrojů energie o více

než 200 %. Obnovitelná energie tak představovala 18,9 % spotřebované energie na cestě k cíli 20 % do roku 2020.

Obrázek 7: Spotřeba energie podle zdrojů, EU 1990-2018 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Energy consumption by source, EU 1990-2018. Zdroj: „Energy, transport and environment statistics”, 2020; Eurostat (online data code: nrg_bal_c)

8.2 Vybraný vzorek podniků

Vybrané podniky a jejich data, která jsou předmětem následující analýzy byla získána z databáze Amadeus, která je přístupná na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity. Amadeus je databáze obsahující komplexní informace o přibližně 21 milionech soukromých i veřejných společnostech v celé Evropě. Amadeus poskytuje standardizované roční účetní závěrky (konsolidované i nekonsolidované), základní finanční ukazatele, údaje o odvětvových činnostech a údaje o vlastnictví.

Cílem při výběru společností bylo získat vzorek podniků, jejichž činnost se dotýká obnovitelných zdrojů energie. Poté v rámci tohoto vzorku identifikovat podniky vykazující podle IFRS a podniky vykazující podle ČÚL.

Při vyhledávání společností v databázi Amadeus bylo nejprve provedeno podrobnější třídění a ze sekce NACE D byly vybrány podniky, jejichž činnost spadá pod označení 351 - Výroba, přenos a rozvod elektřiny. Tuto skupinu tvoří podskupiny činností, týkající se hromadné výroby elektřiny, jejího přenosu z výrobních zařízení do rozvodných stanic a rozvodu konečným uživatelům. Podmínkou výběru dále bylo, aby tzv. „primary code“ ekonomických činností byla právě podskupina 3511 - Výroba elektřiny, která zahrnuje kromě provozu zařízení na výrobu elektřiny; elektrárny tepelné, jaderné, vodní,

s plynovou turbínou, diesellovými agregáty; také elektrárny využívající **obnovitelné zdroje energií**. Jako první byly vyhledány společnosti vykazující podle IFRS. Jak již bylo uvedeno v teoretické části této práce v kapitole 1.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS, jsou IFRS primárně určeny pro emitenty cenných papírů, které byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu kteréhokoli členského státu. Filtrování bylo tedy upraveno na výběr kótovaných společností. Počet nalezených společností na základě těchto dvou kritérií byl stále značně velký, proto byla upravena geografická lokace na společnosti ze zemí EU⁸. Českých společností obchodovaných na burze není mnoho, proto byla z původního vyhledávání zachována pouze podmínka činnosti spadající pod NACE 3511, dále byla upravena geografická lokace na Českou republiku a právní forma společnosti na akciovou společnost.

Z vygenerovaného počtu společností, které splňovaly zadaná kritéria a jejich výkazy byly v databázi zveřejňovány minimálně po dobu pěti let, tedy 2015–2019, byl vybrán vzorek dohromady 20 společností. Tento vzorek tvoří přesně polovina společností vykazujících podle IFRS a polovina společností vykazujících podle ČÚL.

V tabulce č. 1 je uveden abecední seznam vybraných společností vykazujících dle IFRS a jejich základní charakteristiky získané z databáze Amadeus. Skupinu deseti společností vykazujících dle IFRS tvoří největší producenti energie v zemích EU – 3 podniky z Itálie, stejně tak 3 podniky z Velké Británie a 2 podniky z Německa, po jednom podniku je zastoupeno Rakousko a Belgie. Zpravidla jsou všechny společnosti obchodované na hlavní burze v zemi, v níž mají sídlo. Výjimkou je britská společnost Atlantica Sustainable plc, jejíž akcie se obchodují na americké burze Nasdaq, přesto však své výkazy sestavuje podle IFRS. Z hlediska počtu zaměstnanců a hodnoty aktiv vede britská společnost, Centrica plc. Obecně lze konstatovat, že čím je hodnota aktiv menší, tím méně má daná společnost zaměstnanců. V určitém nepoměru se zdají hodnoty u britské Atlantica Sustainable plc, a to z toho důvodu, že počet zaměstnanců je uveden v průměrné hodnotě. Absolutní počet zaměstnanců této společnosti nebyl uveden ani ve výroční zprávě dostupné na jejích webových stránkách.

---

⁸ Poslední údaje zveřejňované v databázi Amadeus pocházeli z roku 2019, proto bude nadále o Velké Británii uvažováno jako o zemi spadající do EU.

Tabulka 1: Skupina společností vykazujících dle IFRS ⁽¹⁾

Společnost ⁽²⁾	Sídlo ⁽³⁾	Burza ⁽⁴⁾	Počet zaměstnanců 2019 ⁽⁵⁾	Hodnota aktiv 2019 (v tis €) ⁽⁶⁾
A2A S.P.A.	Itálie	Borsa Italiana	12 198	10 725 000
ACEA S.P.A.	Itálie	Borsa Italiana	6 471	8 157 100
ATLANTICA SUSTAINABLE PLC	Velká Británie	NASDAQ National Market	306	8 503 800
CENTRICA PLC	Velká Británie	London Stock Exchange	29 147	21 138 770
DRAX GROUP PLC	Velká Británie	London Stock Exchange	2 988	5 461 400
ELIA GROUP	Belgie	Euronext Brussels	1 366	13 893 400
EVN AG	Rakousko	Wiener Boerse	6 909	8 188 800
MAINOVA AG	Německo	Boerse Frankfurt	2 713	3 157 249
MVV ENERGIE AG	Německo	Boerse Frankfurt	5 753	5 031 300
TERNA S.P.A.	Itálie	Borsa Italiana	4 344	18 003 700

⁽¹⁾ Group of IFRS reporting companies; ⁽²⁾ Company; ⁽³⁾ Location; ⁽⁴⁾ Stock exchange; ⁽⁵⁾ Number of employees; ⁽⁶⁾ Total assets 2019 (th €). Zdroj: vlastní zpracování podle databáze Amadeus

Následující tabulka č. 2 shrnuje vybrané společnosti vykazující podle ČÚL. Skupinu tvoří deset akciových společností se sídlem v České republice, které nejsou obchodované na burze. Oproti předchozí skupině nebyly tyto společnosti příliš transparentní, co se týče zveřejňování počtu zaměstnanců, proto jsou u některých společností poslední známé údaje z databáze Amadeus. Na první pohled je z hlediska aktiv a počtu zaměstnanců z této skupiny největší společností E.ON Energie, a.s., která má v rámci energetické skupiny E.ON na starosti kromě výroby elektrické a tepelné energie také obchodování s elektrickou energií a plynem na českém trhu. Druhou největší společností z hlediska aktiv a počtu zaměstnanců je v této skupině Predistribuce, a.s. Je zřejmé, že vůči společnostem vykazujícím podle IFRS jsou české společnosti vzhledem k uvedeným hodnotám zaměstnanců a aktiv poměrně dost malé.

Tabulka 2: Skupina společností vykazujících dle ČÚL ⁽¹⁾

Společnost ⁽²⁾	Počet zaměstnanců 2019 ⁽³⁾	Hodnota aktiv 2019 (v tis €) ⁽⁴⁾
E.ON ENERGIE, A.S.	1 086	1 212 276
ELEKTRÁRNA POČERADY, A.S.	256	395 092
ELEKTRÁRNA TISOVÁ, A.S.	139	38 366
ELEKTRÁRNÝ OPATOVICE, A.S.	367	412 819
ENERGETIKA TŘINEC, A.S.	363	143 506
ENERGOTRANS, A.S.	368	231 426
PREDISTRIBUCE, A.S.	501	1 154 766
REN POWER CZ, A.S.	152	98 631
SEV.EN EC, A.S.	330	271 181
UNITED ENERGY, A.S.	271	105 915

⁽¹⁾ Group of CAL reporting companies; ⁽²⁾ Company; ⁽³⁾ Number of employees; ⁽⁴⁾ Total assets 2019 (th €). Zdroj: vlastní zpracování podle databáze Amadeus

9 Analýza finančních výkazů skupin podniků

Cílem následující analýzy je zobrazení položek finančních výkazů v určitých relacích a souvislostech pomocí vertikální analýzy. Vertikální analýze byly podrobeny výkazy rozvahy a výkaz zisku a ztráty jednotlivých společností vykazujících podle ČÚL a podle IFRS, které byly následně agregovány pomocí průměrů. Tyto průměrné podíly položek výkazů za skupiny podniků ČÚL a IFRS uvedené v následujících kapitolách jsou podrobeny dalšímu rozboru. V příloze č. 1 je k dispozici český překlad anglických termínů položek finančních výkazů, který je používán v kapitole 9.1 Vertikální analýza za skupinu ČÚL. V případě následující kapitoly týkající se skupiny IFRS jsou zachovány anglické termíny položek výkazů z databáze Amadeus. V příloze č. 2 a č. 3 jsou pro doplnění uvedeny analyzované výkazy v absolutních hodnotách získané průměry podniků za skupiny ČÚL a IFRS.

9.1 Vertikální analýza za skupinu podniků ČÚL

Tabulka č. 3 zobrazuje vertikální analýzu **rozvahy** skupiny podniků vykazujících podle ČÚL. V poměru **aktiv** za sledované období převažovala dlouhodobá aktiva nad krátkodobými. Největší podíl na dlouhodobých aktivech měla hmotná aktiva, u nichž byl v průběhu sledovaného období patrný rostoucí trend do roku 2018. Nehmotná a ostatní dlouhodobá aktiva⁹ v průběhu sledovaného období kolísala kolem cca 2 %. Nejmenší podíl na krátkodobých aktivech za sledované období měly zásoby a pohledávky z obchodních vztahů. Hlavní podíl na krátkodobých aktivech zaujímal ostatní krátkodobá aktiva¹⁰, která se v průběhu sledovaného období pohybovala kolem 35 %. Tato položka zahrnuje také peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, jejichž podíl na bilanční sumě v průběhu sledovaného období kolísal. Z hlediska **pasiv** zaujímal převážný podíl vlastní kapitál. Vlastní kapitál byl tvořen především základním kapitálem a ostatními kapitálovými fondy, které v průběhu sledovaného období vykázaly nárůst podílu na bilanční sumě. V oblasti závazků převažovaly krátkodobé závazky. Je vidět, že dlouhodobé závazky nejvíce klesly v roce 2018, což odpovídá i poklesu podílu dlouhodobých dluhů a ostatních dlouhodobých závazků¹¹. Na druhou stranu, v roce 2018 byl podíl krátkodobých závazků na bilanční sumě nejvyšší. Nejmenší položku z krátkodobých závazků

---

⁹ Položka rozvahy: Dlouhodobý finanční majetek.

¹⁰ Položky rozvahy: Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba, Pohledávky – ostatní, Peněžní prostředky a Časové rozlišení aktiv.

¹¹ Položka rozvahy: Dlouhodobé závazky.

tvorily půjčky, jejichž podíl byl nejvyšší také v roce 2018, a závazky z obchodních vztahů. Podíl ostatních krátkodobých závazků¹² se za sledované období pohyboval kolem 15 %, kromě roku 2018, kdy přesáhl 20 %.

Tabulka 3: Vertikální analýza rozvahy skupiny podniků ČÚL⁽¹⁾

Položka ⁽²⁾	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr ⁽³⁾
Dlouhodobá aktiva	53,38 %	56,23 %	55,36 %	56,27 %	53,98 %	55,04 %
Nehmotná aktiva	1,74 %	2,60 %	1,36 %	1,43 %	2,33 %	1,89 %
Hmotná aktiva	50,69 %	51,69 %	51,95 %	52,81 %	48,59 %	51,15 %
Ostatní dl. Aktiva	0,95 %	1,95 %	2,05 %	2,02 %	3,06 %	2,01 %
Krátkodobá aktiva	46,62 %	43,77 %	44,64 %	43,73 %	46,02 %	44,96 %
Zásoby	3,22 %	3,58 %	2,74 %	2,96 %	2,90 %	3,08 %
Pohledávky	7,30 %	6,68 %	7,75 %	5,89 %	7,79 %	7,09 %
Ostatní kr. aktiva	36,09 %	33,51 %	34,14 %	34,88 %	35,32 %	34,79 %
* Pen. prostředky a pen. ekvivalenty	6,33 %	4,80 %	6,11 %	5,80 %	7,80 %	6,17 %
Aktiva celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Vlastní kapitál	57,08 %	56,62 %	55,57 %	60,07 %	62,86 %	58,44 %
Základní kapitál	34,94 %	33,65 %	30,82 %	32,01 %	29,77 %	32,24 %
Ostatní kap. Fondy	22,14 %	22,98 %	24,75 %	28,06 %	33,09 %	26,20 %
Dl. Závazky	21,34 %	22,70 %	19,66 %	5,91 %	13,63 %	16,65 %
Dlouhodobé dluhy	6,62 %	8,37 %	7,58 %	0,34 %	6,11 %	5,80 %
Ostatní dl. závazky	14,72 %	14,33 %	12,08 %	5,57 %	7,52 %	10,84 %
Kr. závazky	21,58 %	21,00 %	25,07 %	34,02 %	23,52 %	25,04 %
Půjčky	1,07 %	1,21 %	2,22 %	7,46 %	1,11 %	2,61 %
Závazky	5,46 %	5,59 %	6,95 %	4,63 %	4,57 %	5,44 %
Ostatní kr. závazky	15,05 %	14,20 %	15,90 %	21,93 %	17,83 %	16,98 %
Vlastní kapitál a závazky celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

⁽¹⁾ Vertical analysis of Balance sheet of companies group CAL; ⁽²⁾ Element of financial statement; ⁽³⁾ Average. Zdroj: vlastní zpracování Excel

V následující tabulce č. 4 je zobrazena vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za skupinu společností vykazujících podle ČÚL. Je patrné, že největší podíl vůči celkovým výnosům zaujímala provozní oblast, a to jak náklady, výnosy, tak i provozní výsledek hospodaření. Největší částí provozních výnosů byly tržby, jejichž nejvyšší podíl v roce 2016 podmínil i nejvyšší podíl provozních výnosů. Provozní náklady byly tvořeny hlavně materiálovými náklady, jejichž podíl se od roku 2016 snižoval. Druhou nejvyšší položkou byly ostatní provozní náklady, které byly v roce 2016 naopak nejnižší. Odpisy

¹² Položky rozvahy: Krátkodobé přijaté zálohy, Závazky ostatní a Časové rozlišení pasiv.

se na celkových výnosech podílely v průměru 13 % a náklady na zaměstnance z časového hlediska zaznamenaly rostoucí trend. Provozní výsledek hospodaření v průběhu sledovaného období klesal a v roce 2019 vykázal mírný nárůst. Ve finanční oblasti převažovaly o cca 2 % finanční náklady, které byly nejvyšší v roce 2015. Součástí finančních nákladů jsou i placené úroky, jejichž podíl se v průběhu sledovaného období držel mezi 2–3 %. Z důvodu vyšších finančních nákladů je patrné, že z finanční oblasti byla v průběhu sledovaného období vykazována ztráta. Podíl výsledku hospodaření před zdaněním, a stejně tak výsledku hospodaření po zdanění, zaznamenal klesající trend zakončený nárůstem v roce 2019. Položka zdanění byla nejvyšší v roce 2015 a postupně klesala.

Tabulka 4: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty skupiny podniků ČÚL ⁽¹⁾

Položka ⁽²⁾	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr ⁽³⁾
Provozní výnosy	98,92 %	99,19 %	98,43 %	98,93 %	98,48 %	98,79 %
Tržby	88,88 %	94,43 %	93,12 %	91,26 %	92,64 %	92,07 %
Provozní náklady	83,76 %	88,22 %	88,29 %	93,93 %	88,55 %	88,55 %
Materiálové nákl.	46,06 %	47,48 %	41,17 %	38,28 %	35,73 %	41,74 %
Náklady na zam.	4,24 %	4,90 %	5,15 %	5,66 %	6,04 %	5,20 %
Odpisy	11,65 %	14,50 %	13,81 %	12,11 %	13,46 %	13,10 %
Ostatní prov. nákl.	21,82 %	21,34 %	28,16 %	37,87 %	33,32 %	28,50 %
Provozní VH	15,16 %	10,97 %	10,13 %	5,01 %	9,93 %	10,24 %
Finanční výnosy	1,08 %	0,81 %	1,57 %	1,07 %	1,52 %	1,21 %
Finanční náklady	3,70 %	3,45 %	3,43 %	3,38 %	3,45 %	3,48 %
* Placené úroky	2,87 %	2,94 %	2,65 %	2,39 %	2,35 %	2,64 %
Finanční VH	-2,62 %	-2,64 %	-1,85 %	-2,32 %	-1,93 %	-2,27 %
VH před zdaněním	12,54 %	8,33 %	8,28 %	2,69 %	8,00 %	7,97 %
Zdanění	2,10 %	1,73 %	1,66 %	1,58 %	1,43 %	1,70 %
VH po zdanění	10,44 %	6,59 %	6,62 %	1,11 %	6,57 %	6,27 %
Celkové výnosy	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

⁽¹⁾ Vertical analysis of Profit or loss statement of companies group CAL; ⁽²⁾ Element of financial statement; ⁽³⁾ Average. Zdroj: vlastní zpracování Excel

9.2 Vertikální analýza za skupinu podniků IFRS

Tabulka č. 5 zobrazuje vertikální analýzu **rozsahy** skupiny podniků vykazujících podle IFRS. Z procentní struktury **aktiv** je vidět, že za sledované období dominovala z více jak 70 % položka fixed assets. Největší podíl na fixed assets měla položka tangible fixed assets, jejíž největší podíl byl v roce 2019. Oproti tomu podíl položky intangible fixed assets byl nejvyšší v roce 2017, kdy však položka tangible fixed assets byla nejnižší.

Položka other fixed assets¹³ v průběhu sledovaného období kolísala a největší podíl měla v letech 2015 a 2018. Podíl položky current assets za sledované období v zásadě neklesl pod 20 % a na nejvyšší hodnotě v roce 2016 se podílely hlavně položky stock a other current assets. Podíl položky debtors byl za sledované období velice stabilní. Největší podíl na položce current assets měla položka other current assets¹⁴, která v průměru dosahovala bezmála 16 %. Na straně **zdrojů financování** měla největší podíl položka non-current liabilities. Podíl položky shareholders' funds byl nejmenší v roce 2019. Převažující podíl na této položce měla položka other shareholders' funds, která v roce 2017 podpořila nejvyšší hodnotu shareholders' funds. Podíl položky capital se spíše snižoval. V položce non-current liabilities převyšoval podíl položky long term debt (přes 30 %). Podíl other non-current liabilities¹⁵ neklesl pod 10 %. Podíl current liabilities byl nejvyšší v roce 2019. Nejmenší složkou této položky byly loans. Podíl položky creditors mírně vzrostl v roce 2019 a other current liabilities¹⁶ taktéž neklesly pod 10 %.

Tabulka 5: Vertikální analýza rozvahy skupiny podniků IFRS ⁽¹⁾

Položka ⁽²⁾	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr ⁽³⁾
Fixed assets	75,13 %	73,01 %	73,79 %	76,08 %	74,49 %	74,50 %
Intangible fixed assets	10,29 %	10,59 %	20,71 %	12,28 %	11,50 %	13,07 %
Tangible fixed assets	44,04 %	50,68 %	41,24 %	42,58 %	52,03 %	46,11 %
Other fixed assets	20,79 %	11,75 %	11,84 %	21,23 %	10,96 %	15,31 %
Current assets	24,87 %	26,99 %	26,21 %	23,92 %	25,51 %	25,50 %
Stock	1,94 %	2,13 %	2,06 %	1,77 %	1,88 %	1,95 %
Debtors	7,60 %	7,56 %	6,99 %	7,14 %	6,74 %	7,21 %
Other current assets	14,80 %	17,30 %	16,55 %	14,58 %	16,48 %	15,94 %
* Cash & cash equiv.	5,40 %	6,48 %	6,69 %	5,57 %	6,77 %	6,18 %
Total assets	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Shareholders' funds	31,96 %	33,36 %	33,92 %	33,56 %	30,43 %	32,65 %
Capital	7,92 %	7,47 %	7,48 %	7,11 %	5,69 %	7,13 %
Other share. funds	24,04 %	25,90 %	26,44 %	26,45 %	24,74 %	25,51 %
Non-current liabilities	45,07 %	43,99 %	44,53 %	43,43 %	45,98 %	44,60 %
Long term debt	33,53 %	32,62 %	33,10 %	32,17 %	35,26 %	33,34 %
Other non-current liab.	11,54 %	11,37 %	11,43 %	11,26 %	10,72 %	11,26 %

¹³ Položky rozvahy: Trade and other receivables, Equity-accounted investees, Other financial assets, Deferred tax assets.

¹⁴ Položky rozvahy: Current tax assets, Cash and cash equivalents, Deferred charges and accrued revenues.

¹⁵ Položky rozvahy: Employee benefits, Derivatives, Deferred tax liabilities, Other liabilities.

¹⁶ Položky rozvahy: Current tax liabilities, Accruals and deferred income.

Current liabilities	22,97 %	22,65 %	21,55 %	23,01 %	23,59 %	22,76 %
Loans	4,67 %	4,39 %	2,83 %	3,53 %	3,18 %	3,72 %
Creditors	7,55 %	7,49 %	7,64 %	7,46 %	8,66 %	7,76 %
Other current liabilities	10,76 %	10,77 %	11,08 %	12,03 %	11,75 %	11,28 %
Total sh. funds & liab.	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

⁽¹⁾ Vertical analysis of Balance sheet of companies group IFRS; ⁽²⁾ Element of financial statement; ⁽³⁾ Average. Zdroj: vlastní zpracování Excel

Tabulka č. 6 obsahuje vertikální analýzu **výkazu zisku a ztráty** skupiny podniků vykazujících podle IFRS. Největší podíl na položce total revenue měla položka operating revenue, která v průběhu sledovaného období zaznamenala rostoucí trend. Položka sales vykazovala nejvyšší hodnoty v roce 2015 a 2019. Na položce operating expenses, jejíž podíl byl nejvyšší v roce 2019, se podílely hlavně material costs. Podíl položky costs of employees v průběhu sledovaného období rostl. Položka depreciation & amortization zaznamenala v letech 2016–2018 propad a položka other operating items spíše kolísala. Ve finanční oblasti je patrná převaha financial expenses, jejichž hlavní složkou je položka interest paid. Položky profit / loss before tax, taxation a profit / loss after tax byly nejvyšší v roce 2016, a v roce 2019 naopak nejnižší.

Tabulka 6: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty skupiny podniků IFRS ⁽¹⁾

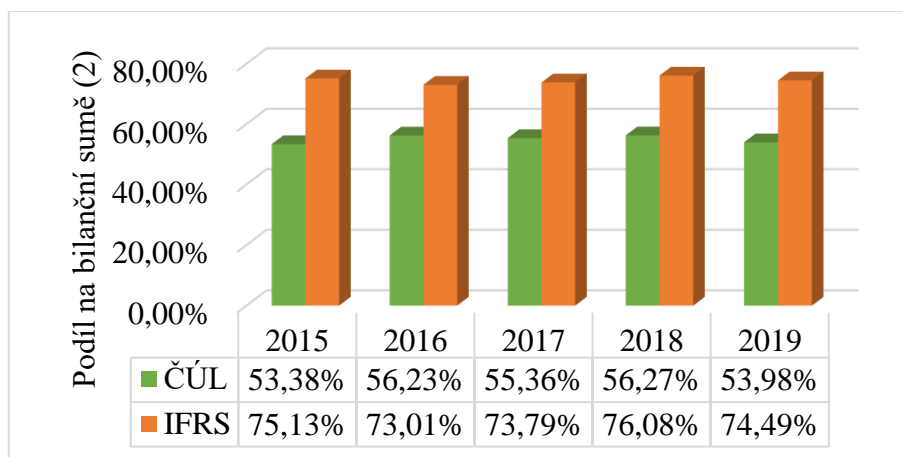
Položka ⁽²⁾	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr ⁽³⁾
Operating revenue	95,66 %	96,73 %	97,85 %	97,05 %	98,50 %	97,16 %
Sales	64,25 %	63,33 %	63,55 %	63,13 %	64,66 %	63,78 %
Operating expenses	82,64 %	73,99 %	82,25 %	78,27 %	84,70 %	80,37 %
Material costs	29,59 %	26,89 %	27,43 %	28,30 %	27,96 %	28,03 %
Costs of employees	14,78 %	14,10 %	15,93 %	15,57 %	17,02 %	15,48 %
Depr. & Amor.	19,56 %	15,23 %	17,91 %	16,09 %	19,49 %	17,65 %
Other oper. items	18,72 %	17,76 %	20,99 %	18,32 %	20,23 %	19,20 %
Operating P/L	13,02 %	22,75 %	14,95 %	18,78 %	13,81 %	16,66 %
Financial revenue	4,34 %	3,27 %	2,15 %	2,95 %	1,50 %	2,84 %
Financial expenses	7,91 %	8,10 %	8,74 %	8,02 %	7,65 %	8,08 %
* Interest paid	6,74 %	7,14 %	7,79 %	7,14 %	6,99 %	7,16 %
Financial P/L	-3,57 %	-4,83 %	-6,59 %	-5,07 %	-6,15 %	-5,24 %
P/L before tax	9,45 %	17,92 %	8,36 %	13,71 %	7,66 %	11,42 %
Taxation	2,27 %	3,93 %	3,27 %	3,68 %	2,96 %	3,22 %
P/L after tax	7,18 %	13,99 %	5,10 %	10,03 %	4,70 %	8,20 %
Total revenue	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

⁽¹⁾ Vertical analysis of Profit or loss statement of companies group IFRS; ⁽²⁾ Element of financial statement; ⁽³⁾ Average. Zdroj: vlastní zpracování Excel

9.3 Komparace a identifikace rozdílů rozvahy

V následujícím textu bude z důvodu komparace sjednocena terminologie prvků rozvahy do anglických názvů. V grafu č. 1 je názorné shrnutí vertikální analýzy rozvahy skupin podniků, konkrétně položky **fixed assets** vůči total assets (bilanční sumě). Je vidět, že v průběhu sledovaného období převažovala fixed assets nad current assets, jak ve skupině podniků ČÚL, tak v IFRS. Největší podíl fixed assets byl u obou skupin podniků v roce 2018. Nejnižší potom v roce 2015 v případě ČÚL, a v roce 2016 v případě IFRS. V případě IFRS byl navíc podíl fixed assets vždy o cca 20 % vyšší než u ČÚL. Hlavním důvodem byl vyšší podíl v položce intangible fixed assets a other fixed assets IFRS. Z časového hlediska se podíl fixed assets vyvíjel stejně v roce 2018, kdy došlo vůči předchozímu roku k mírnému nárůstu, a v roce 2019, kdy naopak došlo k poklesu. Z uvedených procentních hodnot lze mezi položkou fixed assets skupin podniků předpokládat významné rozdíly. Tuto domněnku potvrdil i provedený Studentův *t*-test. Vypočtená hodnota spolehlivosti *P* byla 0,00, což je nižší než hladina významnosti α 0,05. Test tak indikuje, že v položce fixed assets skupin podniků ČÚL a IFRS jsou významné rozdíly.

Graf 1: Fixed assets skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

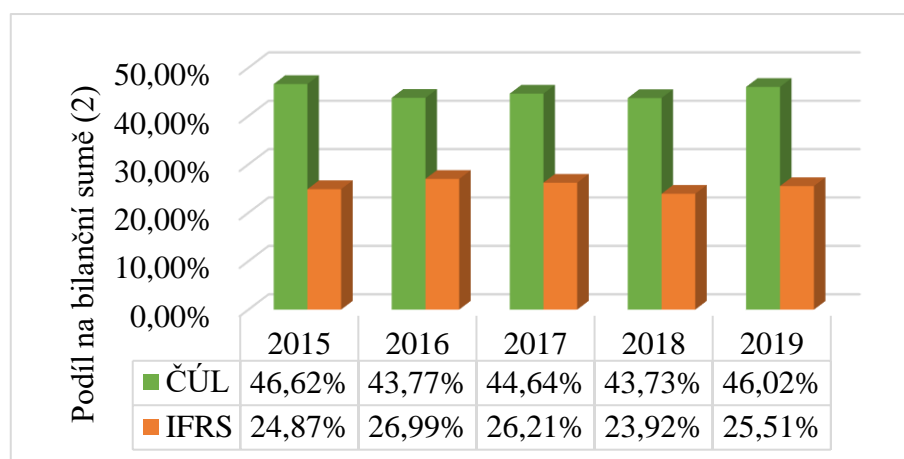

⁽¹⁾ *Fixed assets of companies' groups 2015–2019*; ⁽²⁾ *Share of total assets*. Zdroj: vlastní zpracování Excel

Podíl položky **current assets**, jak je znázorněno v grafu č. 2, analogicky vůči podílu fixed assets převyšoval ve skupině podniků ČÚL v jednotlivých letech vždy o cca 20 % skupinu podniků IFRS. Hlavním důvodem byl vyšší podíl v položce stock a other current assets skupiny podniků ČÚL. Nejnižší podíl current assets byl u obou skupin podniků v roce 2018. Nejvyšší potom v roce 2015 v případě ČÚL, a v roce 2016 v případě IFRS. Z časového hlediska se podíl current assets vyvíjel stejně v roce 2018, kdy došlo vůči předchozímu roku k mírnému poklesu, a v roce 2019, kdy naopak došlo

k mírnému nárůstu. Jak v položce fixed assets, i zde lze uvedených procentních hodnot mezi položkou current assets skupin podniků předpokládat významné rozdíly. Tuto domněnku potvrdil i provedený Studentův *t*-test. Vypočtená hodnota spolehlivosti *P* byla 0,00, což je nižší než hladina významnosti α 0,05, a test tak indikuje, že v položce current assets skupin podniků ČÚL a IFRS jsou významné rozdíly.

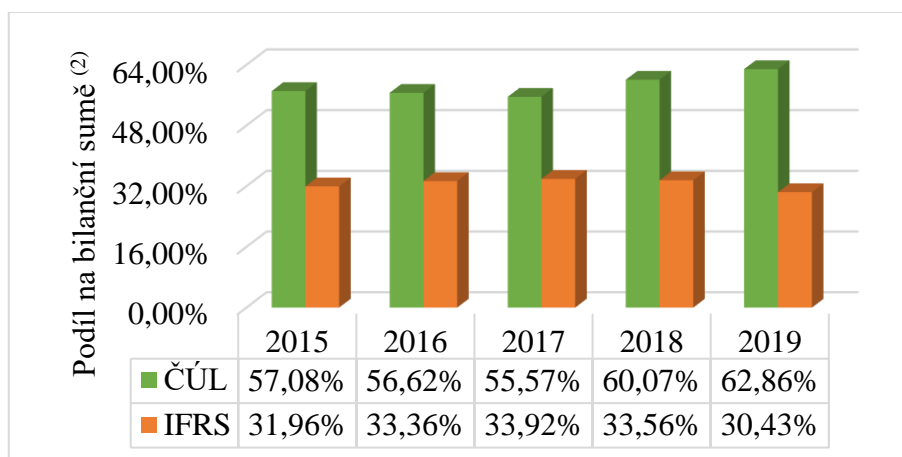
Graf 2: Current assets skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ *Current assets of companies' groups 2015–2019;* ⁽²⁾ *Share of total assets.* Zdroj: vlastní zpracování Excel

Z grafu č. 3 je vidět, že na straně zdrojů financování za sledované období převažovala položka **shareholders' funds** neboli **equity** u skupiny podniků ČÚL, a to vůči IFRS v jednotlivých letech o zhruba 20–30 %. Hlavním důvodem byl vyšší podíl v položce capital u skupiny podniků ČÚL. Z časového hlediska je u skupiny podniků ČÚL patrný pokles shareholders' funds do roku 2017 a v následujících dvou letech opět růst. V případě IFRS byl naopak tříletý růst do roku 2017 vystřídán dvouletým poklesem. Z uvedených procentních hodnot lze mezi položkou shareholders' funds skupin podniků předpokládat významné rozdíly. Tuto domněnku potvrdil i provedený Studentův *t*-test. Vypočtená hodnota spolehlivosti *P* byla 0,00, což je nižší než hladina významnosti α 0,05. Test tedy indikuje existenci významných rozdílů v položce shareholders' funds skupin podniků ČÚL a IFRS.

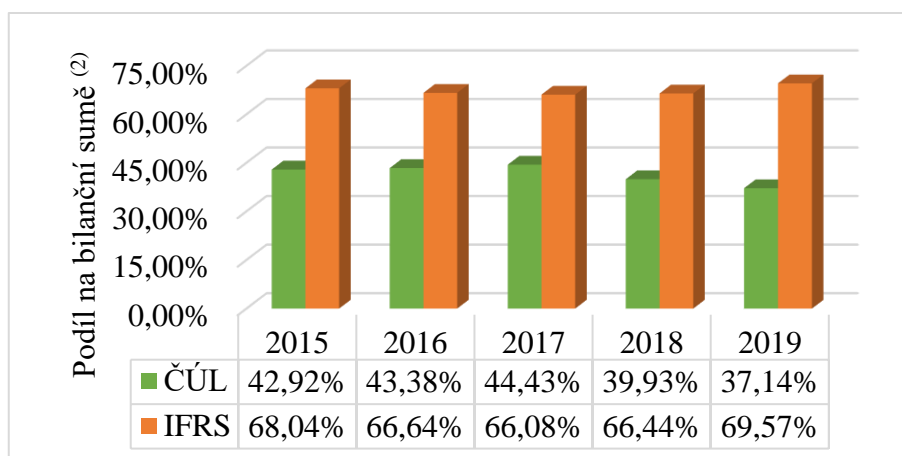
Graf 3: Shareholders' funds skupin podniků 2015 – 2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Shareholders' funds of companies' groups 2015–2019; ⁽²⁾ Share of total assets.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

Poslední položkou rozvahy jsou **total liabilities**. V grafu č. 4 je zobrazen procentní podíl total liabilities (non-current plus current liabilities) na bilanční sumě skupin podniků ČÚL a IFRS. Je patrné, že položka total liabilities převažovala u IFRS. Hlavním důvodem byl vyšší podíl v položce long term debt ve skupině non-current liabilities. Z časového hlediska podíl total liabilities skupiny podniků ČÚL rostl do roku 2017 a v následujících letech opět klesal. V případě IFRS byl tříletý pokles do roku 2017 vystřídán dvouletým nárůstem. Vzhledem k významným rozdílům zjištěným v položce shareholders' funds, a uvedeným procentuálním hodnotám, lze mezi total liabilities skupin podniků předpokládat významné rozdíly. Tuto domněnku potvrdil i provedený Studentův *t*-test. Vypočtená hodnota spolehlivosti *P* byla 0,00, což je nižší než hladina významnosti α 0,05. V položce total liabilities skupin podniků ČÚL a IFRS jsou tedy významné rozdíly.

Graf 4: Total liabilities skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Total liabilities of companies' groups 2015–2019; ⁽²⁾ Share of total assets.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

9.3.1 Shrnutí za rozvahu

Komparace hlavních prvků (položek) rozvahy skupin podniků ČÚL a IFRS provedené pomocí Studentova t -testu měly za cíl otestovat, zda mezi těmito prvky existují významné rozdíly na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Z vypočtených hodnot spolehlivosti P , jejichž souhrn je k nahlédnutí v tabulce č. 7, je patrné že jsou nižší než hladina významnosti $\alpha 0,05$. Provedené t -testy tedy potvrdily existenci významných rozdílů v prvcích rozvahy. Na základě těchto výsledků je možné zamítnout nulovou hypotézu [1] a **přijmout** hypotézu [1] H_1 : V rozvaze společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

Tabulka 7: Vypočtené hodnoty spolehlivosti P prvků rozvahy skupin podniků ⁽¹⁾

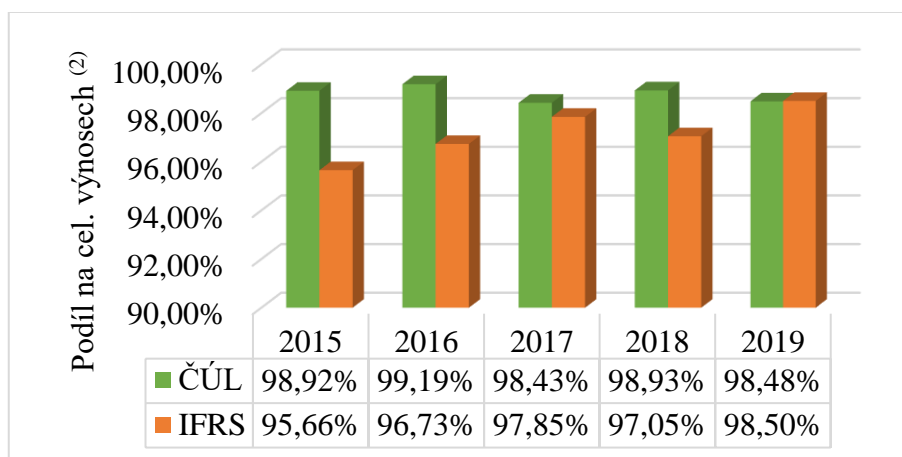
Fixed assets	7,95E-09
Current assets	7,95E-09
Shareholders' funds	1,21E-07
Total liabilities	1,63E-07

⁽¹⁾ *Calculated P values of Balance sheet elements of companies' groups.*

Zdroj: vlastní zpracování Excel

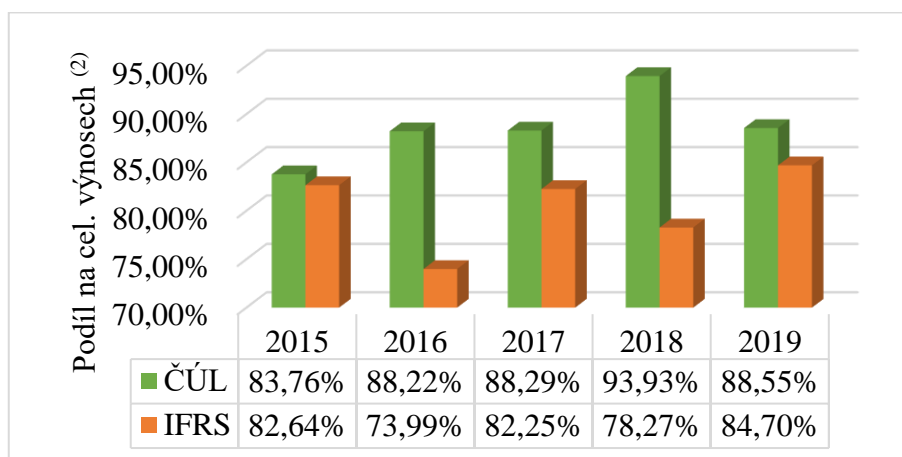
9.4 Komparace a identifikace rozdílů výkazu zisku a ztráty

Stejně jako v předchozí kapitole, i zde bude v následujícím textu z důvodu komparace sjednocena terminologie prvků výkazu zisku a ztráty do anglických názvů. V grafu č. 5 je znázorněn podíl položky **operating revenue** vůči total revenue. Je patrné, že operating revenue měly více jak 90% podíl na total revenue jak ve skupině podniků ČÚL, tak v IFRS. V případě ČÚL je patrná mírná převaha v této položce, která byla způsobena vyšším podílem v položce sales skupiny podniků ČÚL. Podíl operating revenue byl pak v případě ČÚL ve sledovaném období nejvyšší v roce 2016 a v ostatních letech neklesl pod 98 %. Z časového hlediska podíl položky operating revenue u skupiny podniků IFRS vykazoval rostoucí trend. Z nejnižší hodnoty v roce 2015 došlo ke zvýšení na nejvyšší hodnotu v roce 2019. Z uvedených procentních hodnot lze spíše předpokládat, že mezi operating revenue skupin podniků nebudou významné rozdíly. Tuto domněnku nepotvrdil provedený Studentův t -test. Vypočtená hodnota spolehlivosti P byla 0,0256, což je nižší než hladina významnosti $\alpha 0,05$. Test tedy indikuje existenci významných rozdílů v položce operating revenue skupin podniků ČÚL a IFRS.

Graf 5: Operating revenue skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Operating revenue of companies' groups 2015–2019; ⁽²⁾ Share of total revenue.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

Jak je znázorněno v grafu č. 6, podíl položky **operating expenses** na total revenue u skupiny podniků ČÚL mírně převyšoval nad IFRS. Přesto, že podíly položek costs of employees a depreciation & amortization převažovaly u skupiny podniků IFRS, vyšší podíly položek material costs a other operating items skupiny podniků ČÚL je nakonec převýšily. Ve sledovaném období došlo v případě skupiny podniků ČÚL k růstu podílu operating expenses do roku 2018 a v následujícím roce k poklesu. V případě IFRS se podíl operating expenses vyvíjel kolísavým tempem, které bylo zakončeno nejvyšší hodnotou v roce 2019. Vypočtená hodnota spolehlivosti P Studentova t -testu byla 0,0112, což je nižší než hladina významnosti α 0,05. Test tedy indikuje existenci významných rozdílů v položce operating expenses skupin podniků ČÚL a IFRS.

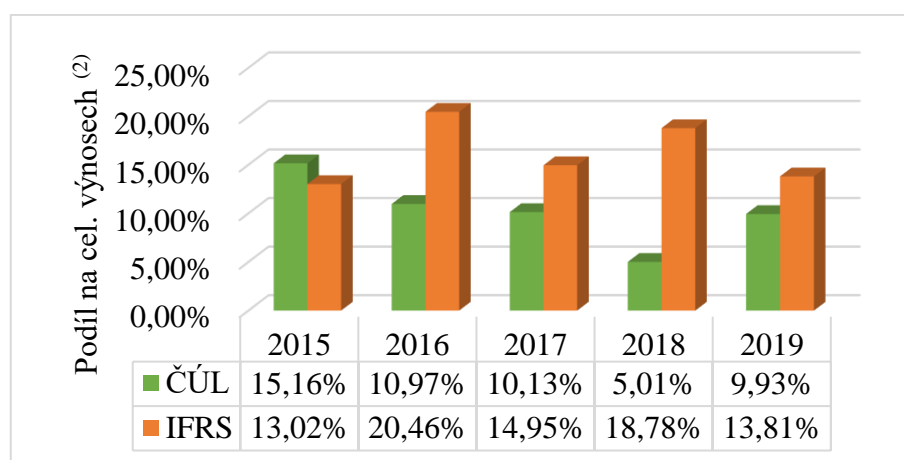
Graf 6: Operating expenses skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Operating expenses of companies' groups 2015–2019; ⁽²⁾ Share of total revenue.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

Poslední položkou provozní oblasti výkazu zisku a ztráty je **operating profit / loss** neboli **EBIT**, jehož podíly na total revenue ve sledovaném období jsou znázorněny v grafu č. 7. Podíl EBITu za sledované období převažoval u skupiny podniků IFRS, kromě roku 2015, kdy u skupiny podniků ČÚL převýšil o cca 2 %. Z časového hlediska došlo u skupiny podniků ČÚL ke snížení z nejvyšší hodnoty v roce 2015 na nejnižší hodnotu v roce 2018 a v následujícím roce k růstu. Podíl EBITu v případě IFRS spíše kolísal. Vypočtená hodnota spolehlivosti P Studentova t -testu byla 0,0296, což je nižší než hladina významnosti α 0,05. Test tedy indikuje existenci významných rozdílů v položce operating profit / loss (EBIT) skupin podniků ČÚL a IFRS.

Graf 7: Operating profit / loss skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Operating profit / loss of companies' groups 2015–2019; ⁽²⁾ Share of total revenue.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

9.4.1 Shrnutí za výkaz zisku a ztráty

Komparace hlavních prvků provozní oblasti výkazu zisku a ztráty skupin podniků ČÚL a IFRS provedené pomocí Studentova t -testu, s vypočtenými hodnotami spolehlivosti P , uvedenými v tabulce č. 8, potvrdily na hladině významnosti α 0,05 existenci významných rozdílů. Na základě těchto výsledků je možné zamítnout nulovou hypotézu [2] a **přijmout** hypotézu [2] H_1 : Ve výkazu zisku a ztráty společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

Tabulka 8: Vypočtené hodnoty spolehlivosti P prvků výkazu zisku a ztráty skupin podniků ⁽¹⁾

Operating revenue	0,0256
Operating expenses	0,0112
Operating profit / loss (EBIT)	0,0296

⁽¹⁾ Calculated P values of Profit or loss statement elements of companies' groups.
Zdroj: vlastní zpracování Excel

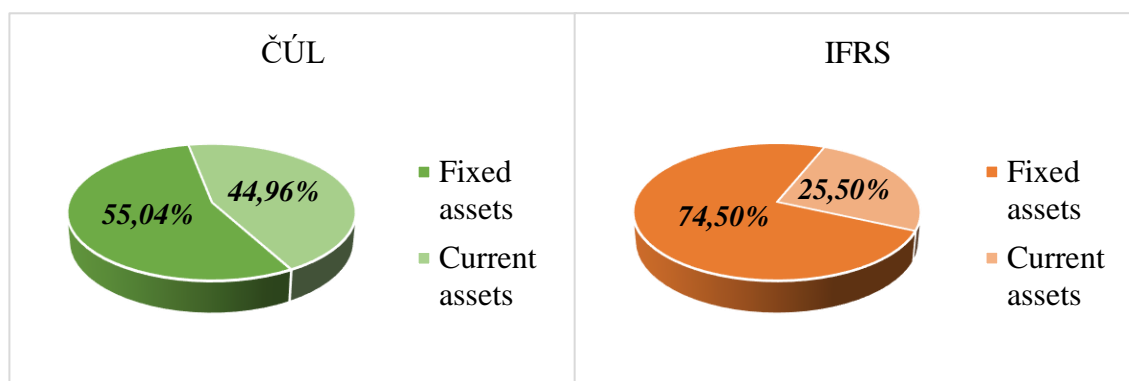
10 Analýza výsledků

Analýza finančních výkazů zahrnovala vertikální rozbor rozvahy a výkazu zisku a ztráty dvou skupin podniků – deset podniků vykazujících podle ČÚL a deset podniků vykazujících podle IFRS – které byly zveřejněné v databázi Amadeus. Tyto dílčí analýzy byly agregovány pomocí prostých průměrů do výkazů rozvahy a výkazu zisku a ztráty „průměrných podniků“ prezentujících skupiny ČÚL a IFRS. Analyzované období zahrnovalo 5 let, a to roky 2015–2019.

10.1 Rozvaha

Následující obrázek č. 8 obsahuje výsečové grafy, které zobrazují, v jakém poměru byla průměrně za sledované období ve skupinách podniků držena aktiva podle položek fixed assets a current assets. U obou skupin podniků převažovala fixed assets, což odpovídá typům podniků, které se zabývají produkcí energie, protože tento druh činnosti může být náročnější na majetkové zabezpečení.

Obrázek 8: Struktura aktiv skupin podniků⁽¹⁾

⁽¹⁾ *Assets' structure of companies' groups. Zdroj: vlastní zpracování Excel*

Z výsečových grafů v obrázku č. 8 je patrné, že skupina podniků ČÚL měla za sledované období položku fixed assets o cca 20 % nižší, nabízí se proto otázka, co může být důvodem nebo příčinou těchto rozdílů. Českých společností, které se zabývají ryze produkcí a výrobou energie není mnoho. Zpravidla se tak činnost společností zahrnutých do skupiny podniků ČÚL dotýkala také obchodování s energií, což mohlo mít vliv na zvýšení podílu current assets.

Hlavním vysvětlením, které se však nabízí jsou rozdílné položky zveřejňované ve skupinách fixed assets a current assets, z důvodu rozdílů v podrobné aplikaci jednotlivých oblastí účetního výkaznictví. Z vertikální analýzy bylo zjištěno, že za skupinu podniků IFRS měla významný podíl na fixed assets položka intangible fixed assets, jejíž

součástí je v databázi Amadeus také goodwill. Goodwill¹⁷ vzniká z podnikových kombinací, z nichž jsou tvořeny konsolidační celky. Navíc oproti ostatním intangible fixed assets (a podmínkám ČÚL) se goodwill nikdy neamortizuje, ale pouze testuje na ztrátu ze snížení hodnoty, jako ostatní intangible assets. Vzhledem k rozdílnému pohledu ČÚL a IFRS na goodwill, může být tato položka příčinou vyššího podílu intangible fixed assets u IFRS. O nemalé procento převyšoval v případě skupin podniků IFRS také podíl položky other fixed assets, což souvisí s tím, že se jedná o větší společnosti držící více podílů v jiných společnostech. Kromě položky equity investments by do other fixed assets spadala také položka financial assets (financial instruments¹⁸).

Za zmínku stojí také další položky tangible assets zvyšující podíl fixed assets, a to investment property¹⁹ a leases²⁰. Položka investment property zahrnuje nemovitosti (pozemky nebo budovy) držené nikoli pro podnikatelské účely, ale za účelem získání nájemného nebo kapitálového zhodnocení. Investment property se zaznamenávají v pořizovacích nákladech včetně vedlejších nákladů očištěných o příslušné kumulované odpisy a případné ztráty ze snížení hodnoty. Položka leases neboli right of use zahrnuje práva na užívání aktiv jiných subjektů, která jsou vykazována jako aktiva na leasing a odepisována po dobu trvání smluv.

Neměly by být opomenuty ani rozdíly týkající se oceňování položek aktiv. Konceptní rámec IFRS rozeznává čtyři základní oceňovací báze: historická cena, reprodukční cena, reálná hodnota a současná hodnota. Například společnost A2A, s.p.a. ve své výroční zprávě uvádí následující způsoby oceňování. Tangible assets se oceňují pořizovacími náklady, včetně veškerých dodatečných nákladů přímo souvisejících s uvedením majetku do provozního stavu (např. náklady na dopravu, cla, instalaci atd.). Pořizovací náklady se zvyšují o současnou hodnotu odhadovaných nákladů na demontáž majetku či obnovu umístění z hlediska ochrany životního prostředí. Jako součást pořizovacích nákladů jsou aktivovány výpůjční náklady, které přímo souvisejí s nákupem nebo výstavbou

---

¹⁷ Standard IFRS 3 – Podnikové kombinace definuje goodwill jako aktivum představující budoucí ekonomické užítky plynoucí z jiných aktiv nabytých v podnikové kombinaci, které nejsou jednotlivě identifikovány a samostatně vykazány. V podmínkách ČÚL je goodwill rozdíl mezi oceněním obchodního podniku nabytého za úplaty a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté dluhy; samostatně se nezachycuje (Vyhláška 500/2002 Sb., § 6, odst. c)

¹⁸ Standard IFRS 9 – Finanční nástroje

¹⁹ Standard IAS – 40 Investice do nemovitostí

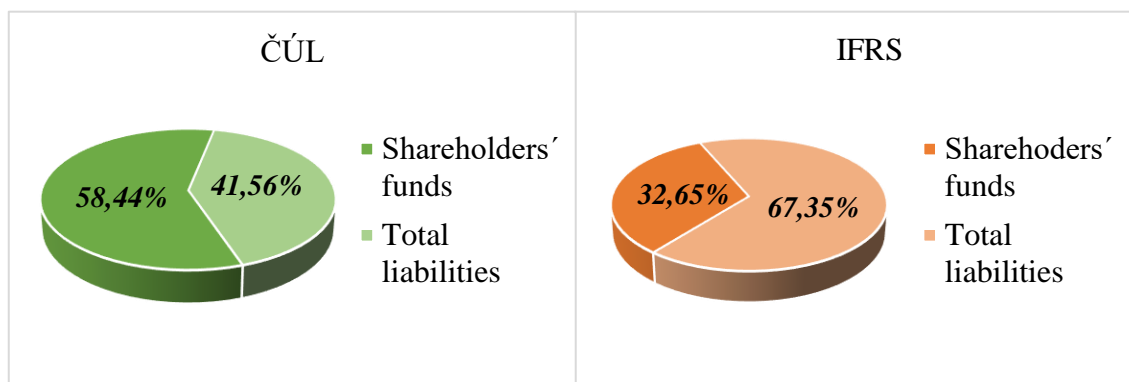
²⁰ Standard IFRS 16 – Leasingy

způsobitelného aktiva²¹. Intangible assets se vykazují v pořizovacích nebo výrobních nákladech, včetně vedlejších nákladů, určených stejným způsobem jako u tangible assets.

Především financial instruments se v momentě rozpoznání aktiva oceňují fair value (reálná hodnota, která zahrnuje vliv aktuálních tržních podmínek). Stejně tak se v reálné hodnotě ocení aktiva nabytá směnou, pokud dojde k významnému rozdílu cen. Výsledkem pak je že vykázaná hodnota aktiv v reálné hodnotě bude vyšší než aktiva v historických cenách, což je princip oceňování většiny složek aktiv v podmínkách ČÚL. V případě podniků IFRS se navíc tangible a intangible assets podrobují testování na snížení hodnoty. Například společnost Acea, s.p.a. každoročně provádí test na snížení hodnoty pomocí metody diskontovaných peněžních toků ke stanovení zpětně ziskatelné částky²². Ztráta ze snížení hodnoty je uznána vždy, když účetní hodnota takového aktiva převyšuje jeho zpětně ziskatelnou částku. Ztráty ze snížení hodnoty jsou vykázané ve výsledovce (výkazu zisku a ztráty).

Z hlediska struktury **zdrojů financování**, kterou znázorňují výšečové grafy v obrázku č. 9, jsou u skupin podniků patrné značné rozdíly v podílu položek shareholders' funds a total liabilities. U skupiny podniků ČÚL dominovaly shareholders' funds, zatímco u skupiny podniků IFRS převažovaly total liabilities, a to s rozdílem cca 25 %.

Obrázek 9: Struktura zdrojů financování skupin podniků ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Structure of shareholders' funds and total liabilities of companies' groups. Zdroj: vlastní zpracování Excel

Příčinou rozdílné struktury zdrojů financování může být především rozdílná povaha společností, resp. skupina podniků IFRS zahrnuje společnosti obchodované na evropských burzách, zatímco skupina podniků ČÚL zahrnuje neobchodované akciové společnosti. Největším přínosem pro veřejné společnosti je právě možnost přístupu

²¹ Standard IAS 23 – Výpůjční náklady

²² Zdroj: výroční zpráva společnosti; Standard IAS 36 – Snížení hodnoty aktiv

na veřejné trhy za účelem získání finančních prostředků, jakož i výhoda likvidity (možnost snadného prodeje akcií). Prostředky mohou být použity pro růst, fúze a akvizice nebo pro jiné firemní účely. Také zde hrály roli rozdíly v podrobné aplikaci jednotlivých oblastí. V položce total liabilities byl rozdíl mezi skupinami podniků podmíněn především rozdílem v položce long term debt spadající do non-current liabilities. V případě skupiny podniků IFRS položka long term debt obsahuje non-current financial liabilities. Například financial liabilities společnosti Elia Group²³ se skládají z interest-bearing loans a borrowings, které se prvotně vykazují v reálné hodnotě snížené o veškeré náklady spojené s transakcí. Následně se vykazují v amortizované pořizovací ceně za použití efektivní úrokové sazby. Neobvyklou položkou vůči ČÚL může být položka employee benefits ve skupině podniků IFRS spadající do non-current liabilities, která zahrnuje požitky zaručené zaměstnancům vyplácené v souvislosti s ukončením pracovního poměru prostřednictvím plánů definovaných požitků. V případě skupiny podniků IFRS do non-current liabilities spadají také rezervy označované jako provisions for risks and charges²⁴, které zahrnují také rezervy vykazované jako protipoložky k tangible assets na jejich odstranění a uvedení místa do původního stavu. Například skupina A2A, s.p.a.²⁵ tvoří provisions for risks and charges podle nejlepšího odhadu částky, kterou by společnost musela zaplatit za vypořádání závazku. Pokud je vliv diskontování významný a použije se, zvýšení provisions v důsledku plynutí času se vykáže jako financial expenses.

Z rozvahy není na první pohled patrná výše výsledku hospodaření, který je uváděn pod označením retained earnings. V databázi Amadeus je zahrnován do položky other shareholders' funds. Pokud by společnosti zahrnuté ve skupině podniků ČÚL tyto retained earnings dále neinvestovaly, mohlo by to mít vliv na vyšší podíl shareholders' funds. Tuto skutečnost však není možné ověřit, protože výkaz cash flow není v databázi Amadeus k dispozici.

Komparace hlavních prvků rozvahy skupin podniků ČÚL a IFRS provedené pomocí Studentova *t*-testu potvrdily na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ zamítnutí nulové hypotézy [1]. Proto byla **přijata** hypotéza [1] H_1 : V rozvaze společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

---

²³ Zdroj: výroční zpráva společnosti

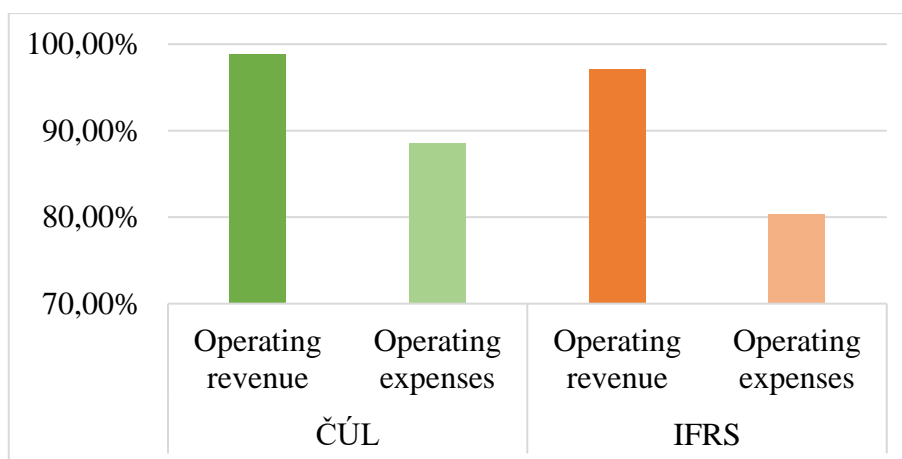
²⁴ Standard IAS 37 – Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva

²⁵ Zdroj: výroční zpráva společnosti

10.2 Výkaz zisku a ztráty

Z výkazu zisku a ztráty byla analyzována především provozní oblast, která obsahovala v databázi Amadeus podrobnější členění položek. Hlavním důvodem však bylo, že operating profit / loss neboli EBIT je možné porovnávat u firem s různou kapitálovou strukturou či různou mírou zdanění. EBIT bude analyzován samostatně v následující kapitole. Graf č. 8 zobrazuje podíl položek operating revenue a operating expenses ve skupinách podniků v průměru za sledované období. Z grafu je patrná převaha operating revenue i expenses v případě skupiny podniků ČÚL vůči IFRS. Z vertikální analýzy tohoto výkazu bylo zjištěno, že za skupinu podniků vykazujících dle ČÚL se na položce operating revenue podílely především sales. U skupin podniků se na této položce podílely také other operating revenue. Na položce other operating expenses se v případě skupiny podniků ČÚL podílely položky material costs a other operating items. V případě skupiny podniků IFRS zase převažoval podíl zbývajících položek costs of employees, což by odpovídalo například nákladům vyplývajícím z položky employee benefits, a depreciation & amortization, což odpovídá většímu podílu fixed assets. V rámci tohoto výkazu byl zjištěn nedostatek databáze Amadeus, a to chybějící údaje o položce other comprehensive income ve výkazu o ostatním úplném výsledku, v němž by byly zachyceny například operace týkající se přecenění položek fixed assets.

Graf 8: Průměrný podíl operating revenue a operating expenses skupin podniků na total revenue 2015–2019 ⁽¹⁾

(1) Average share of operating revenue and operating expenses of companies' groups 2015–2019. Zdroj: vlastní zpracování Excel

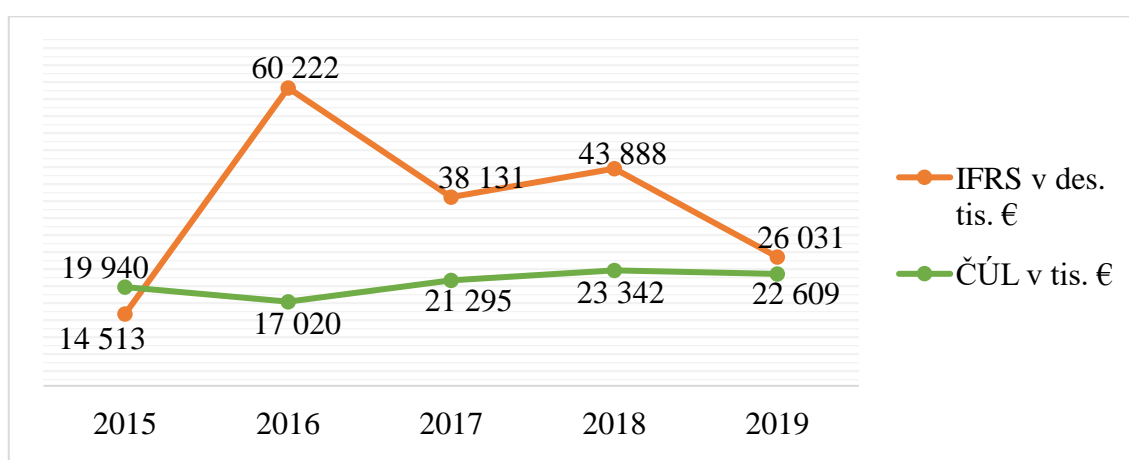
Komparace hlavních prvků výkazu zisku a ztráty skupin podniků ČÚL a IFRS provedené pomocí Studentova *t*-testu potvrdily na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ zamítnutí nulové hypotézy [2]. Proto byla **přijata** hypotéza [2] H_1 : Ve výkazu zisku a ztráty

společností vykazujících podle ČÚL a společností vykazujících podle IFRS je významný rozdíl.

10.2.1 EBIT

V grafu č. 9 je znázorněn vývoj EBITu za období 2015–2019 v průměru za skupinu podniků ČÚL a IFRS. Na tomto zobrazení je vidět rozdílná velikost společností ČÚL a IFRS z hlediska řádových hodnot EBITu. V případě skupiny podniků ČÚL jsou jeho hodnoty uvedeny v řádech tisících €, zatímco v případě skupin podniků IFRS v řádech deseti tisíc €.

Graf 9: Vývoj EBITu skupin společností 2015–2019 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Evolution of EBIT of companies' groups. Zdroj: vlastní zpracování Excel

Z grafu č. 9 je patrné, že položka EBIT skupin podniků se vyvíjela zcela odlišným tempem, především do roku 2017. Položka EBIT zaznamenala u skupiny podniků ČÚL mírný propad v roce 2016. Oproti tomu, u skupiny podniků IFRS v roce 2016 zaznamenala extrémní nárůst. Od roku 2017 se položka EBITu skupin podniků naopak pohybovala stejným tempem, které zahrnovalo mírný nárůst vystřídáný mírným poklesem. Opticky se tak položka EBITu skupin podniků nejvíce přiblížila v roce 2019. Vzhledem k tomu, že produkce energie z obnovitelných zdrojů v EU za poslední desetiletí rostla (viz obrázek č. 6, kapitola 8.1 Energetika v EU), mohl být vývoj EBITu samozřejmě ovlivněn tím, že se společnosti zahrnuté ve skupinách IFRS a ČÚL nezabývají čistě produkcí energie z obnovitelných zdrojů. Zajisté se na vývoji EBITu také podílely další vlivy, které by musely být blíže analyzovány z hlediska jednotlivých podniků. Z hlediska časového horizontu mezi roky 2015 a 2019 je však možné konstatovat, že se EBIT skupin podniků ČÚL a IFRS zvýšil.

Položka EBIT je kategorií výsledku hospodaření, která je dosazována do ukazatele rentability aktiv (ROA) pro zhodnocení celkové výnosnosti kapitálu bez hledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány. Pro doplnění pohledu na skupiny podniků ČÚL a IFRS jsou v následující tabulce č. 9 vypočteny hodnoty ukazatele rentability aktiv v letech 2015–2019.

Tabulka 9: Ukazatel rentability aktiv skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾

Skupina podniků ⁽²⁾	2015	2016	2017	2018	2019	Průměr ⁽³⁾
ČÚL	7,50 %	6,27 %	4,65 %	5,38 %	5,26 %	5,81 %
IFRS	2,75 %	5,11 %	3,84 %	4,08 %	2,91 %	3,74 %

⁽¹⁾ Rentability of total assets of companies' groups; ⁽²⁾ Group of companies; ⁽³⁾ Average. Zdroj: vlastní zpracování Excel

Vzhledem k uvedeným vyšším hodnotám položky EBIT skupiny podniků IFRS (vstupující do čitatele ukazatele ROA) bylo evidentní spíše předpokládat, že i hodnoty ukazatele ROA budou v případě skupiny podniků IFRS vyšší. Z uvedených hodnot v tabulce č. 9 jsou však zřejmé vyšší hodnoty naopak u skupiny podniků ČÚL, jejíž průměrná ROA za sledované období se i více přiblížila odvětvovému průměru v oblasti energetiky (5,36 %²⁶). Příčinu nižších hodnot ukazatele ROA ve skupině podniků IFRS je možné najít v druhé položce vstupující do jmenovatele jeho výpočtu, a to total assets. Ze zmíněných způsobů oceňování aktiv a závazků v kapitole 10.1 Rozvaha vyplývá jeden z hlavních rozdílů mezi ČÚL a IFRS, a to rozsáhlejší možnosti uplatňování reálné hodnoty v případě oceňování či přeceňování. Vůči IFRS je v podmínkách ČÚL princip oceňování na bázi historických cen uplatňován pro většinu složek aktiv a závazků. Výsledkem pak je, že vykázaná hodnota aktiv v reálné hodnotě bude vyšší než aktiva v historických cenách, což způsobilo snížení ukazatele rentability aktiv skupiny podniků IFRS.

²⁶ Overview of Market Industries: Valuation and Profitability: Energy Industry Comparison [Online]. (2021). Retrieved March 16, 2021, from https://www.gurufocus.com/industry_overview.php?sector=Energy&region=Europe

Závěr

Finanční výkazy, které jsou výstupem účetnictví, mají informovat jejich uživatele o finanční situaci daného podniku. Z toho důvodu prochází účetnictví prakticky na celém světě, neustálým vývojem. Důkazem tohoto vývoje je sblížování systémů finančního výkaznictví. Jak je z teoretické části této práce patrné, výsledkem tohoto sblížování je např. prakticky shodné definování prvků finančních výkazů z hlediska IFRS i US GAAP. V podmínkách regulace českého účetnictví již proběhla řada změn s cílem jeho sblížení se směrnicemi EU a standardy IFRS. Přesto se stále vyskytují významné rozdíly v podrobné aplikaci jednotlivých oblastí účetního výkaznictví.

Cílem této práce bylo v teoretické části přiblížit metodiku sestavování účetních výkazů dle jednotlivých právních úprav. V praktické části pak provést analýzu finančních výkazů vybraného vzorku podniků s ohledem na využití rozdílných standardů vykazování, a to konkrétně v porovnání IFRS a ČÚL.

Základním zdrojem pro analýzu byly finanční výkazy deseti společností vykazujících podle ČÚL a deseti společností vykazujících podle IFRS zveřejněné v databázi Amadeus, jejichž činnost spadá do odvětví úzce související s konceptem cirkulární ekonomiky. Za období 2015–2019 byla provedena vertikální analýza finančních výkazů dvou skupin podniků. Z hlediska struktury aktiv převažovala dlouhodobá aktiva (fixed assets), avšak jejich podíl byl větší u skupiny podniků IFRS. Na straně pasiv (zdrojů financování) převládaly vlastní zdroje (shareholders' funds) u skupiny podniků ČÚL a cizí zdroje (total liabilities) naopak u skupiny podniků IFRS. Ve výkazu zisku a ztráty měla největší podíl na celkových výnosech u obou podniků provozní oblast.

Komparace hlavních prvků rozvahy a výkazu zisku a ztráty skupin podniků ČÚL a IFRS provedené pomocí Studentova *t*-testu potvrdily, že mezi těmito prvky výkazů existují významné rozdíly na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Protože tyto prvky tvoří obsahovou podstatu finančních výkazů, byly nulové hypotézy [1] a [2] zamítnuty a přijaty alternativní hypotézy. Závěrem tedy je skutečnost, že mezi finančními výkazy společností vykazujícími podle ČÚL a společností vykazujícími podle IFRS je významný rozdíl.

Významné rozdíly byly v analýze výsledků mezi finančními výkazy zjištěny i přes to, že byly v databázi Amadeus tyto výkazy zveřejňovány ve standardizované podobě. To naznačuje, že rozdíly byly způsobeny právě rozdílnými metodami oceňování a vykazování.

Summary

The financial statements which are the output of the accounts are intended to inform their users of the financial situation of a company. For this reason, accounting is undergoing continuous development virtually all over the world. This development is evidenced by the convergence of financial reporting systems. As can be seen from the theoretical part of this thesis, this convergence results, for example, in a virtually identical definition of the elements of the financial statements in terms of both IFRS and US GAAP. A number of changes have already been made to the conditions of regulation of Czech accounting in order to align it with EU directives and IFRS standards. However, there are still significant differences in the detailed application of the different areas of financial reporting.

The aim of this thesis was in theoretical part introduce the methodology for drawing up the financial statements according to the different legislation. Then, in the practical part, analyse the financial statements of a selected sample of companies with regard to the use of different reporting standards, namely in comparison between IFRS and Czech Accounting Legislation (CAL).

The fundamental source for the analysis were the financial statements of ten companies reporting under the CAL and ten companies reporting under the IFRS published in the Amadeus database, whose activities fall within a sector closely related to the concept of the circular economy. A vertical analysis of the financial statements of two companies' groups was carried out for the period 2015 – 2019. Fixed assets predominated in terms of asset structure, but their share was larger for IFRS group of companies. On the equity and liabilities side, the own sources of financing were predominant for ČÚL group of companies and liabilities were predominant for IFRS group of companies. In the profit or loss statement, the operating sector accounted for the largest share of total revenues for both companies' groups.

Comparisons of the main elements of the balance sheet and the profit or loss statement of the companies' groups CAL and IFRS using the Student *t*-test confirmed that there are significant differences in materiality level $\alpha = 0,05$ between these elements of the statements. Elements of assets, equity and liabilities, revenue and expenses are the content nature of financial statements. On the basis of these results, the zero hypotheses [1] and [2] were therefore rejected and alternative hypotheses accepted. In conclusion,

there is a significant difference between the financial statements of companies reporting under the CAL and companies reporting under IFRS.

Significant differences were found in the analysis of the results between the financial statements despite the fact that they were published in a standardised format in the Amadeus database. This suggests that the differences were due precisely to different valuation and reporting methods.

Seznam použitých zdrojů

- [1] Bartková, H. (2016). *Historie, vývoj a regulace účetnictví v České republice*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ekonomická fakulta.
- [2] Bohušová, H. (2008). Komparace české právní úpravy účetnictví a IFRS [Online]. In . Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně. Retrieved from http://www.agris.cz/Content/files/main_files/74/152633/022Bohusova.pdf
- [3] Březinová, H. (2017). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů* (2. vydání). Praha: Wolters Kluwer.
- [4] Chalupa, R., Kadlec, J., Pilátová, J., Procházková, D., Sedlák, R., Skálová, J., Vlach, P., Fišerová, E., & Tkáč, R. (2018). *Abeceda účetnictví pro podnikatele ..* (16. aktualizované vydání). ANAG.
- [5] Co to je Strategie Evropa 2020? [Online]. (2020). In *DotaceEU.cz*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Retrieved from <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/caste-dotazy/obecne-otazky/strategie-evropy-2020>
- [6] Comparison between U.S. GAAP and International Financial Reporting Standards [Online]. (2016). In . Grant Thornton LLP. Retrieved from <https://www.grantthornton.ie/globalassets/1.-member-firms/ireland/insights/publications/grant-thornton---us-gaap-comparison.pdf>
- [7] *Conceptual Framework for Financial Reporting* [Online]. (2018). Londýn: International Accounting Standards Board,. Retrieved from <https://www.ifrs.org/-/media/project/conceptual-framework/fact-sheet-project-summary-and-feedback-statement/conceptual-framework-project-summary.pdf>
- [8] Concept statements [Online]. (2020). Retrieved October 28, 2020, from <https://www.fasb.org/jsp/FASB/Page/PreCodSectionPage&cid=1176156317989>
- [9] Countries critical in achieving a global circular economy [Online]. (2020). In *Circle Economy*. Retrieved from <https://www.circularity-gap.world/updates-collection/countries-critical-in-achieving-a-global-circular-economy>
- [10] Dados, N., & Connell, R. (2012). *The Global South* [Online]. Contexts, 11(1), 12-13. <https://doi.org/10.1177/1536504212436479>
- [11] Dvořáková, D. (2017). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS* (5. aktualizované a přepracované vydání). Brno: BizBooks.
- [12] Energy, transport and environment statistics [Online]. (2020). In *Statistical books* (Vol. 2020 edition). Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2785/522192>
- [13] European Commission Adopts Circular Economy Action Plan [Online]. (2020). In *SDG Knowledge Hub*. Retrieved from <https://sdg.iisd.org/news/european-commission-adopts-circular-economy-action-plan/>

- [14] Ficbauer, J. (2016). *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Brno: Akademické nakladatelství CERM.
- [15] Flood, J. M. (2020). *Wiley GAAP 2020: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. Hoboken, New Jersey: John Wiley.
- [16] Ghosh, S. K. (Ed.). (2020). *Circular Economy: Global Perspective* [Online]. Singapore: Springer. Retrieved from <https://books.google.cz/books?id=4ZO7DwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=circular+vs+li-near+economy&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKewiwrff4qfvuAhVBIYsKHRDO-BEko6AEwBnoECAYQAg#v=onepage&q&f=false>
- [17] Heitkamp, K. L. (Ed.). (2019). *The Energy Industry* [Online]. Greenhaven Publishing. Retrieved from https://books.google.cz/books?id=0dVoD-wAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- [18] IAS 1 — Presentation of Financial Statements [Online]. (2020). In *Deloitte*. Retrieved from <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias1>
- [19] IFRS compared to US GAAP [Online]. (2020). In (p. 542). KPMG International Standards Group and the Department of Professional Practice of KPMG LLP. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2020/03/ifrs-us-gaap-2020.pdf>
- [20] Janik, A., Ryszko, A., & Szafraniec, M. (2020). Greenhouse Gases and Circular Economy Issues in Sustainability Reports from the Energy Sector in the European Union [Online]. *Energies*, 13(22). <https://doi.org/10.3390/en13225993>
- [21] Jílek, J. (2018). *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Grada.
- [22] Jonášová, S. (2020). Cirkulární ekonomika [Online]. In *INCIEN*. Praha: Institut Cirkulární Ekonomiky, z.ú. Retrieved from <https://incien.org/cirkularni-ekonomika/>
- [23] Kellnerová, J. (2007). *Harmonizace národních účetních systémů v Evropské unii* (Diplomová práce). Brno.
- [24] Kovanicová, D. (1997). *Finanční účetnictví v kontextu současného vývoje*. Polygon.
- [25] Kovanicová, D. (2004). *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Praha: Polygon.
- [26] Kovanicová, D. (2004). The analysis of the elements constituting the operating, financial and other components result of economic activity for the period under U.S. GAAP and IAS / IFRS [Online]. *Acta Oeconomica Pragensia*, 12(1), 77-106. <https://doi.org/10.18267/j.aop.248>

- [27] Krupová, L. (2004). Analysis of the structure of the financial statement - Balance Sheet - U.S. GAAP and IAS (IFRS) [Online]. *Acta Oeconomica Pragensia*, 12(1), 59-76. <https://doi.org/10.18267/j.aop.245>
- [28] Kubíčková, D. (2018). *IFRS Implementation in the Czech Republic - Conditions, Possibilities and Constraints*. VŠFS.
- [29] Lacy, P., Long, J., & Spindler, W. (2019). *The circular economy handbook: realizing the circular advantage* [Online]. London: Palgrave Macmillan. Retrieved from https://books.google.cz/books?id=h37HDwAAQBAJ&dq=The+Circular+Economy+Handbook:+Realizing+the+Circular+Advantage&hl=cs&source=gbs_navlinks_s
- [30] Martinovičová, D., Konečný, M., & Vavřina, J. (2014). *Úvod do podnikové ekonomiky*. Praha: Grada.
- [31] Mládek, R. (2005). *Světové účetnictví: IFRS, US GAAP* (3., aktualiz. a přeprac. vyd). Praha: Linde.
- [32] Müller, V. (2019). *Účetní závěrka podle US GAAP a české právní úpravy* (Bakalářská práce). Brno.
- [33] Müllerová, L. (2004). The process of making U.S. GAAP (as inspiration for the creation of Czech accounting standards) [Online]. *Acta Oeconomica Pragensia*, 12(1), 22-41. <https://doi.org/10.18267/j.aop.240>
- [34] Müllerová, L., & Šindelář, M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Grada Publishing.
- [35] Novotný, P., Rubáková, V., & Hrouda, P. (2013). *Účetnictví pro úplné začátečníky ...* Praha: Grada Publishing.
- [36] Paseková, M. (2007). *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IAS/IFRS: studijní pomůcka pro distanční studium* (Vyd. 2., upr). Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [37] Piscicelli, L., & Ludden, G. (2016). The potential of Design for Behaviour Change to foster the transition to a circular economy [Online]. *Design Research Society*. <https://doi.org/10.21606/drs.2016.489>
- [38] Rizos, V., Tuokko, K., & Behrens, A. (2017). The Circular Economy A review of definitions, processes and impacts. *Centre For European Policy Studies, CEPS Papers* 12440, 40.
- [39] Růčková, P. (2019). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi* (6. aktualizované vydání). Praha: Grada Publishing.
- [40] Ryneš, P. (2017). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k I.I.2017* (17. aktualizované vydání). ANAG.

- [41] Shamrock, S. E. (2012). *IFRS and US GAAP : A Comprehensive Comparison*. Hoboken, N.J. : John Wiley.
- [42] Sillanpaa, M., & Necibi, C. (2019). *The Circular Economy: Case Studies about the Transition from the Linear Economy* [Online]. Elsevier. Retrieved from https://books.google.cz/books?id=TxGnDwAAQBAJ&pg=PA91&dq=energy+industry+and+circular+economy&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwiV3aOD-gvHuAhXZisMKHQprD_IQ6AEwAHoECAMQAg#v=onepage&q&f=false
- [43] Sládková, E., & Strouhal, J. (2016). *Účetnictví - výkaznictví podle českých účetních předpisů*. Praha: INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH.
- [44] Statement of Financial Accounting Concepts No. 8 [Online]. (2010). Retrieved from <https://www.fasb.org/resources/ccurl/515/412/Concepts%20Statement%20No%208.pdf>
- [45] Synek, M. (2007). *Manažerská ekonomika* (4., aktualiz. a rozš. vyd). Praha: Grada.
- [46] Štohl, P. (2016). *Učebnice účetnictví 2016: pro střední školy a pro veřejnost* (Sešmnácté, upravené vydání). Pavel Štohl.
- [47] Štohl, P., & Klička, V. (2016). *Maturitní okruhy z účetnictví: 2016* (9. upravené vydání). Znojmo: Pavel Štohl.
- [48] The rise of circularity in energy, utilities and resources [Online]. (2020). In *Price-waterhouseCoopers*. Retrieved from <https://www.pwc.com/gx/en/industries/energy-utilities-resources/future-energy/energy-circularity.html>
- [49] Tudor, T., & Dutra, C. J. C. (2020). *The Routledge Handbook of Waste, Resources and the Circular Economy* [Online]. Routledge. Retrieved from <https://books.google.cz/books?id=OzkLEAAAQBAJ&pg=PT346&dq=The+Circular+Economy+Handbook:+Realizing+the+Circular+Advantage&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwjbtqvEiPTuAhVJl4sKHeaFBjgQ6AEwBHo-ECAyQAg#v=onepage&q&f=false>
- [50] Vašek, L. (2019). *ÚČETNICTVÍ - VÝKAZNICTVÍ vybrané oblasti IFRS* (3. aktualizované vydání). INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH.
- [51] Weetman, C. (2017). *A circular economy handbook for business and supply chains: repair, remake, redesign, rethink* [Online]. London, United Kingdom: Kogan Page. Retrieved from <https://books.google.cz/books?id=DU2iDQAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=circular+vs+linear+economy&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKE-wiwrrf4qfvuAhVB1YsKHRDOBEkQ6AEwCHoECAkQAg#v=onepage&q&f=false>
- [52] Zeff, S. A. (2004). Evolution of US Generally Accepted Accounting Principles (GAAP) [Online], 32. Retrieved from <https://www.iasplus.com/en/binary/resource/0407zeffusgaap.pdf>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mezinárodně uznávané účetní normy ⁽¹⁾	6
Obrázek 2: Česká účetní legislativa ⁽²⁾	7
Obrázek 3: IFRS a zdroje účetních pravidel ⁽¹⁾	10
Obrázek 4: Lineární ekonomika ⁽¹⁾	36
Obrázek 5: Cirkulární ekonomika ⁽¹⁾	37
Obrázek 6: Produkce energie podle zdrojů, EU 1990-2018 ⁽¹⁾	45
Obrázek 7: Spotřeba energie podle zdrojů, EU 1990-2018 ⁽¹⁾	46
Obrázek 8: Struktura aktiv skupin podniků ⁽¹⁾	61
Obrázek 9: Struktura zdrojů financování skupin podniků ⁽¹⁾	63

Seznam tabulek

Tabulka 1: Skupina společností vykazujících dle IFRS ⁽¹⁾	48
Tabulka 2: Skupina společností vykazujících dle ČÚL ⁽¹⁾	49
Tabulka 3: Vertikální analýza rozvahy skupiny podniků ČÚL ⁽¹⁾	51
Tabulka 4: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty skupiny podniků ČÚL ⁽¹⁾	52
Tabulka 5: Vertikální analýza rozvahy skupiny podniků IFRS ⁽¹⁾	53
Tabulka 6: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty skupiny podniků IFRS ⁽¹⁾	54
Tabulka 7: Vypočtené hodnoty spolehlivosti P ⁽¹⁾	58
Tabulka 8: Vypočtené hodnoty spolehlivosti P ⁽¹⁾	60
Tabulka 9: Ukazatel rentability aktiv skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	67

Seznam grafů

Graf 1: Fixed assets skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	55
Graf 2: Current assets skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	56
Graf 3: Shareholders' funds skupin podniků 2015 – 2019 ⁽¹⁾	57
Graf 4: Total liabilities skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	57
Graf 5: Operating revenue skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	59
Graf 6: Operating expenses skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	59
Graf 7: Operating profit / loss skupin podniků 2015–2019 ⁽¹⁾	60
Graf 8: Průměrný podíl operating revenue a operating expenses ⁽¹⁾	65
Graf 9: Vývoj EBITu skupin společností 2015–2019 ⁽¹⁾	66

Seznam příloh

Příloha 1 - Překlad prvků finančních výkazů.....	77
Příloha 2 - Finanční výkazy za skupinu podniků ČÚL.....	79
Příloha 3 - Finanční výkazy za skupinu podniků IFRS	81

Příloha 1 - Překlad prvků finančních výkazů zveřejněných v databázi Amadeus

Balance sheet

Assets

Fixed assets

- Intangible fixed assets
- Tangible fixed assets
- Other fixed assets

Current assets

- Stock
- Debtors
- Other current assets
- * Cash & cash equivalent

TOTAL ASSETS

Liabilities & Equity

Shareholders funds

- Capital
- Other shareholders funds

Non-current liabilities

- Long term debt
- Other non-current liabilities

Current liabilities

- Loans
- Creditors
- Other current liabilities

TOTAL SHAREH. FUNDS & LIAB.

Zdroj: vlastní zpracování Excel

Rozvaha

Aktiva

Dlouhodobá aktiva

- Nehmotná aktiva
- Hmotná aktiva
- Ostatní dlouhodobá aktiva

Krátkodobá aktiva

- Zásoby
- Pohledávky
- Ostatní krátkodobá aktiva
- * Peněžní prostředky a pen. ekvivalenty

AKTIVA CELKEM

Vlastní kapitál a závazky

Vlastní kapitál

- Základní kapitál
- Ostatní kapitálové fondy

Dlouhodobé závazky

- Dlouhodobé dluhy
- Ostatní dlouhodobé závazky

Krátkodobé závazky

- Půjčky
- Závazky
- Ostatní krátkodobé závazky

VL. KAPITÁL A ZÁVAZKY CELKEM

Profit & loss account

Operating revenue (Turnover) - Sales
Operating expenses - Material costs - Costs of employees - Depreciation & Amortization - Other operating items
Operating P/L
Financial revenue Financial expenses - Interest paid
Financial P/L
P/L before tax
Taxation
P/L after tax

Výkaz zisku a ztráty

Provozní výnosy - Tržby
Provozní náklady - Materiálové náklady - Náklady na zaměstnance - Odpisy - Ostatní provozní náklady
Provozní výsledek hospodaření
Finanční výnosy Finanční náklady - Placené úroky
Finanční výsledek hospodaření
Výsledek hospodaření před zdaněním
Zdanění
Výsledek hospodaření po zdanění

Zdroj: vlastní zpracování Excel

Příloha 2 - Finanční výkazy za skupinu podniků ČÚL

Rozvaha v tis. €	2015	2016	2017	2018	2019
Dlouhodobá aktiva	199 898	201 409	206 249	202 087	207 627
Nehmotná aktiva	3 470	5 377	2 617	3 138	5 183
Hmotná aktiva	194 894	192 674	200 164	195 530	195 418
Ostatní dlouhodobá aktiva	1 534	3 358	3 468	3 419	7 025
Krátkodobá aktiva	181 539	178 272	192 999	186 939	198 771
Zásoby	10 086	10 758	7 759	7 235	8 433
Pohledávky	19 559	16 652	19 145	15 390	22 601
Ostatní krátkodobá aktiva	151 894	150 861	166 095	164 314	167 737
* Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	12 163	7 779	6 061	4 709	7 466
Aktiva celkem	381 438	379 995	399 546	389 026	406 398
Vlastní kapitál	191 699	192 575	202 257	206 500	221 072
Základní kapitál	129 297	127 899	126 053	125 126	126 658
Ostatní kapitálové fondy	62 403	64 675	76 203	81 374	94 414
Dlouhodobé závazky	65 339	63 671	61 136	31 168	45 786
Dlouhodobé dluhy	7 845	8 233	7 531	461	6 467
Ostatní dlouhodobé závazky	57 495	55 438	53 605	30 707	39 319
Krátkodobé závazky	124 399	123 749	136 154	151 358	139 540
Půjčky	1 303	1 251	3 883	7 454	1 128
Závazky	14 094	14 256	12 981	9 290	11 727
Ostatní krátkodobé závazky	109 002	108 243	119 289	134 614	126 684
Vlastní kapitál a závazky celkem	381 438	379 995	399 546	389 026	406 398

Zdroj: vlastní zpracování Excel

Výkaz zisku a ztráty v tis. €	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní výnosy	391 390	321 649	321 266	308 879	330 567
Tržby	372 790	314 989	311 583	297 324	323 166
Provozní náklady	371 451	304 629	299 971	285 537	307 958
Materiálové náklady	251 618	190 149	155 504	149 337	169 646
Náklady na zaměstnance	7 013	7 681	8 540	9 698	10 041
Odpisy	15 477	17 302	17 721	15 924	16 953
Ostatní provozní náklady	97 343	89 497	118 206	110 578	111 318
Provozní VH	19 940	17 020	21 295	23 342	22 609
Finanční výnosy	3 054	1 274	2 989	3 089	2 991
Finanční náklady	5 656	3 831	4 940	4 512	6 959
* Placené úroky	2 108	2 137	2 403	2 134	1 985
Finanční VH	-2 601	-2 557	-1 951	-1 424	-3 967
VH před zdaněním	17 338	14 463	19 344	21 918	18 642
Zdanění	2 954	2 799	3 603	4 518	3 403
VH po zdanění	14 384	11 664	15 741	17 399	15 239
Celkové výnosy	394 445	322 923	324 255	311 967	333 558

Zdroj: vlastní zpracování Excel

Příloha 3 - Finanční výkazy za skupinu podniků IFRS

Rozvaha v tis. €	2015	2016	2017	2018	2019
Fixed assets	6 698 909	6 665 773	6 559 602	6 912 143	7 486 939
Intangible fix. assets	1 096 309	1 276 651	1 951 461	1 266 442	1 364 293
Tangible fixed assets	3 750 663	4 605 419	3 645 057	3 842 772	5 143 002
Other fixed assets	1 851 936	911 369	963 085	1 802 928	979 644
Current assets	2 409 925	2 679 787	2 623 903	2 470 445	2 742 862
Stock	155 330	145 179	152 532	148 592	156 580
Debtors	905 820	726 759	712 130	786 206	747 516
Other current assets	1 409 057	1 807 848	1 792 454	1 586 167	1 857 618
* Cash & cash equiv.	471 128	675 741	809 623	571 782	745 382
Total assets	9 108 834	9 345 560	9 183 505	9 382 588	10 229 801
Shareholders' funds	2 226 786	2 489 097	2 617 532	2 802 915	2 712 514
Capital	580 552	576 642	576 102	576 278	579 895
Other share. funds	1 646 233	1 912 454	2 041 430	2 226 637	2 132 619
Non-current liabilities	4 442 136	4 507 090	4 379 203	4 149 888	4 804 858
Long term debt	3 319 608	3 313 616	3 256 849	3 057 497	3 711 864
Other non-current liab.	1 122 528	1 193 374	1 122 355	1 092 391	1 092 994
Current liabilities	2 439 912	2 349 373	2 186 770	2 429 785	2 712 429
Loans	438 246	399 160	312 039	363 785	347 276
Creditors	676 786	694 213	712 938	717 240	918 431
Other current liab.	1 324 881	1 256 001	1 161 792	1 348 760	1 446 721
Total shareholders' funds & liab.	9 108 834	9 345 560	9 183 505	9 382 588	10 229 801

Zdroj: vlastní zpracování Excel

Výkaz zisku a ztráty v tis. €	2015	2016	2017	2018	2019
Operating revenue	2 674 301	2 789 987	2 674 704	2 741 689	2 862 162
Sales	2 597 208	2 668 406	2 755 195	2 853 335	3 127 746
Operating expenses	2 529 170	2 187 768	2 264 834	2 302 810	2 601 850
Material costs	1 344 856	1 257 935	1 326 789	1 436 730	1 491 244
Costs of employees	517 724	501 799	482 175	486 025	516 974
Depr. & Amortization	681 242	384 179	447 089	378 102	503 913
Other operating items	388 805	421 236	406 818	432 972	537 092
Operating P/L	145 131	602 219	381 305	438 879	260 313
Financial revenue	66 210	61 883	47 200	54 781	36 950
Financial expenses	154 964	150 188	146 042	146 500	131 846
* Interest paid	160 042	156 377	151 189	151 281	130 803
Financial P/L	-88 754	-88 305	-98 842	-91 718	-94 895
P/L before tax	56 378	513 913	282 463	347 161	165 417
Taxation	32 912	133 854	73 608	109 456	82 776
P/L after tax	23 466	380 059	208 855	237 705	82 642
Total revenue	2 740 511	2 851 870	2 721 904	2 796 470	2 899 112

Zdroj: vlastní zpracování Excel